

Wetenschapper voor één dag?
Op 22 november kon het op bijna alle campussen van de KU Leuven.

PAGINA 3

OP NAAR ALGEMEEN STEMRECHT VOOR STUDENTEN?

Studenten willen stemprocedure rectorverkiezing herzien

De studentenvertegenwoordigers beslissen binnen twee weken hoe ze hun stemmen voor de rectorverkiezing zullen verdelen. Dat gebeurde tot nu via een getrappt systeem, maar het algemeen stemrecht behoort tot de mogelijkheden.

RODERIK DE TURCK

De Studentenraad KU Leuven (Stura) wil de stemprocedure voor de rectorverkiezing herzien. Dat is nodig, omdat de KU Leuven sinds de integratie op 15 verschillende campussen zit. "De studenten hebben 10 procent van de stemmen bij de rectorverkiezing. Hoe we die gaan verdelen, bespreken we op de volgende algemene vergadering (11 december, red.)," laat Stura-voorzitter Joris Gevaert weten. Alle studenten zijn dan ook welkom op die vergadering, voegt de voorzitter toe.

De studenten zijn vrij om de praktische uitwerking van die procedure zelf vast te leggen. Dat wil zeggen dat er beslist kan worden verder te gaan in een getrappt systeem of een algemeen stemrecht ingevoerd kan worden. In een getrappt systeem heeft een beperkte groep van eerder verkozen

vertegenwoordigers stemrecht. In het systeem met algemeen stemrecht zouden alle studenten mogen kiezen.

"Van zodra je met een verkozen rector werkt, denk ik dat het goed is om met een zo hoog mogelijke participatiegraad te werken. Dan is algemeen stemrecht een logische optie," toont André Oosterlinck, erector en voorzitter van de Associatie KU Leuven, zich alvast een voorstander van verandering.

"Algemeen stemrecht is een logische optie"

ANDRÉ OOSTERLINCK,
VOORZITTER ASSOCIATIE
KU LEUVEN

Toch waarschuwt Oosterlinck dat een algemeen stemrecht geen vakantie voor vertegenwoordigers

betekent. "Algemeen stemrecht ontslaat studentenvertegenwoordigers niet van de plicht informatie te verspreiden." Dat zal geen gemakkelijke opdracht blijken, voorspelt de erector. "Het is al moeilijk genoeg om professoren te bereiken. Alle studenten bereiken zal niet gemakkelijk zijn. Zeker niet in het multicampusverhaal."

Modaliteiten

Dat Stura de modaliteiten van de procedure nu al beslist, is cruciaal volgens Gevaert. "We moeten vermijden dat we procedures kiezen op basis van een kandidaat," vertelt Gevaert. "Wachten tot de kandidaten bekend zijn, lijkt me te laat om nog grote aanpassingen door te voeren," besluit de voorzitter.

Dat vindt ook erector Oosterlinck. "Die discussie moet je voeren op een moment dat je het niet onmiddellijk nodig hebt, anders word je te veel beïnvloed door standpunten die bepaalde personen innemen."

Lees verder op pagina 4.

20 JAAR TOBBACK ONDER DE LOEP

"Ik geef graag toe dat mobiliteit een probleem is en blijft"

Naar aanleiding van de grote evaluatie van twintig jaar Louisville op pagina 12 en 13 van deze krant, doet Louis Tobback himself een poging tot zelfevaluatie op pagina 14. Trots, openhartig en zoals altijd niet verlegen om een straffe uitspraak. "We zijn een van de groenste steden van Europa."

Al sinds 1995 zwaait Louis Marie Joseph Tobback de scepter in deze studentenstad. In die twintig jaar is keizer Tobback — en dat erkent vriend en vijand — uitgegroeid tot een echte burgemeesterfiguur, geliefd en verdoemd, maar alom gerespecteerd.

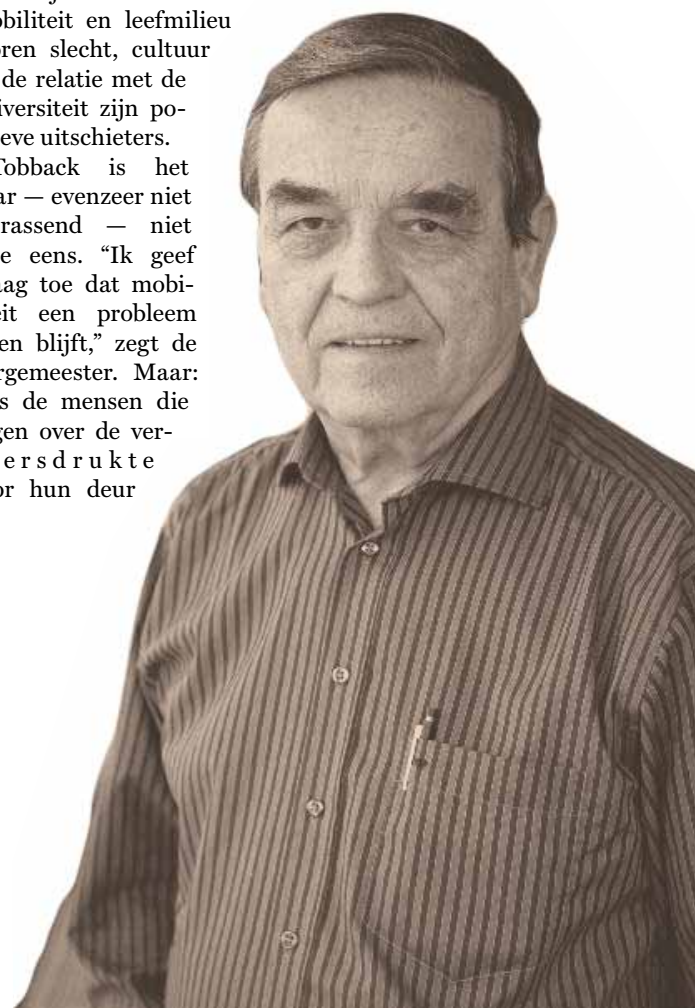
Met het oog op de nakende verkiezing van de volgende lijsttrekker, verdient twintig jaar keizerschap een grondige evaluatie (zie pagina 12 en 13). De resultaten zijn niet verrassend.

Mobiliteit en leefmilieu scoren slecht, cultuur en de relatie met de universiteit zijn positieve uitschieters.

Tobback is het daar — evenzeer niet verrassend — niet mee eens. "Ik geef graag toe dat mobiliteit een probleem is en blijft," zegt de burgemeester. Maar: "Als de mensen die zagen over de verkeersdruk voor hun deur

eens te voet of met het openbaar vervoer naar hun werk zouden gaan, dan zouden er minder auto's rondrijden."

Ook de kritiek op zijn milieubeleid vindt hij lariekoek. "Ik heb niet dezelfde feeling wat milieu betreft als Mohamed Ridouani, maar ik houd me helemaal niet afzijdig. Ik steun Mohamed volledig. We zijn een van de groenste steden van Europa." (hvr, sg, rdt, pdm, mt)

Opinie

Splinter

Nuttige idioten

Een "nuttige idioot". Zo werd Jean-Paul Sartre genoemd omdat hij de communistische praktijk in de voormalige Sovjet-Unie verdedigde en vergoelijkte. Massale schending van burger- en mensenrechten werden door de Franse intellectueel door de vingers gezien. Een vergroeide zelfhaat met fatale blindheid tot gevolg. Angst voor het eigen gelijk. Sartre had beter moeten weten.

Wat ik na de dramatische gebeurtenissen in Parijs kon vaststellen? Ook Rik Torfs en Charles Michel zijn niet vies van een *Sartre'ke*. "Meestal is het zo dat, hoe radicaler iemand is, hoe minder hij van religie afweet," wist Torfs te vertellen. Premier Michel ging nog een stuk verder: "De daders liegen als ze zeggen dat ze doden in de naam Allah," sprak hij het parlement toe.

Dat de premier van dit land en de rector van deze universiteit dergelijke verklaringen afleggen, is onbegrijpelijk, absurd én beangstigend.

De islam is geen duidelijk, rechtlijnig zwart-wit gegeven. 1,6 miljard mensen op deze aardbol identificeren zichzelf als moslim. Wat hebben ze gemeen? Buiten een gemeenschappelijke cultuur en vaak ook een geschiedenis, hechten ze bovenal belang aan enkele teksten, met name de Koran. Sommige nemen de Hadith en aanverwanten erbij.

Het is niet gek om te stellen dat er direct ook 1,6 miljard interpretaties van de islam bestaan. Sommige liggen heel dicht bij elkaar, andere lijken volledig tegenstrijdig.

Dat is niet meer dan logisch. De teksten in de Koran zijn vaak ambigu en voor interpretatie vatbaar. Interpreteer je ze letterlijk? Figuurlijk? Als het woord van God? Als loutere inspiratiebron?

De ene interpretatie is vreedzamer dan de andere. Door de grote ambiguïteit van de teksten schuilen tussen die 1,6 miljard interpretaties onvermijdelijk ook heel wat minder vreedzame varianten.

De "ware islam" bestaat dus niet. Dubbelzinnige teksten leiden tot heel wat verschillende interpretaties, tot spijt van wie het benijdt. Jihadisme, wahabisme en consorten zijn evenzeer onderdeel van de islam, als de vreedzame geloofsopvatting van de doorsnee Vlaamse moslim. Ook onze religieuze extremistische vrienden zijn versplinterd. Aimen Dean, zelf ooit moedjahedien in Bosnië, sprak vorig week op *MO.be* nog over "50 tinten wahabisme".

Ik weet natuurlijk dat religie niet de enige verklarende factor is waarom IS *boomt*. Als historicus in spe ben ik mij bewust van historische, sociale en psycho-persoonlijke redenen. Dat spreekt religie echter niet vrij van de verantwoordelijkheid die ze draagt. Geen of-of maar en-en.

Elke religie- en islamkritiek wordt afgedaan als een opvatting van hersenloze extreem-rechtse burgers of van bange islamofoben. Een doorgeslagen politieke correctheid die een minderheid in dit land vooral niet wil kwetsen, lost echter geen problemen op. Noem het beestje bij z'n naam. Kritiek tegen de extremistische islam is niet hetzelfde als kritiek tegen de geloofsopvatting van de doorsnee moslim in dit land. Dat laatste willen velen blijkbaar niet geweten hebben.

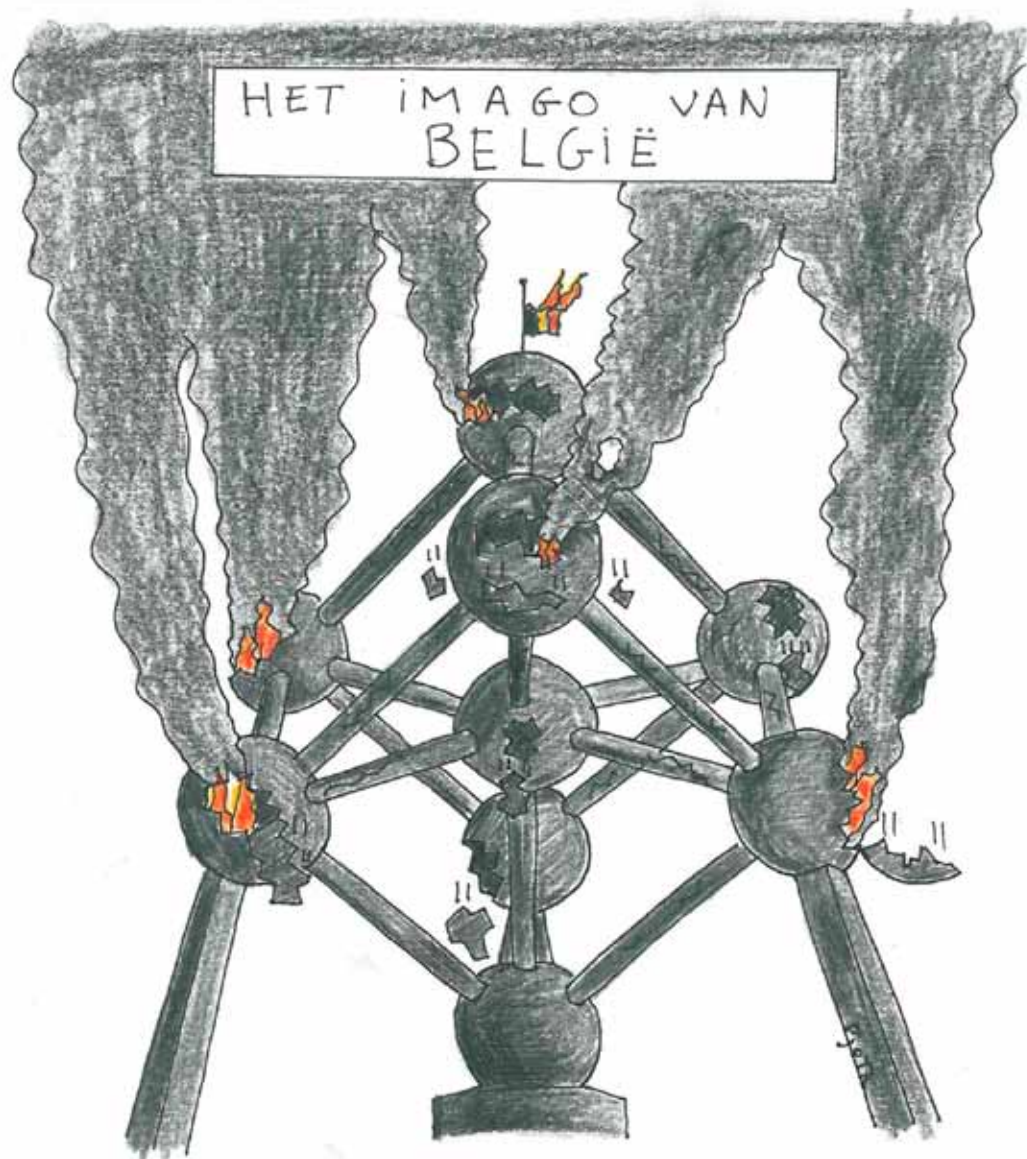
Deze mening is weinig origineel en wordt door veel intelligentere en eloquentere mensen in dit land verkondigd. Zij raken echter telkens weer ondergesneeuwd door de veelheid aan apologetische opinies.

Beste premier, rector en andere "nuttige idioten": de aanslagen in Parijs hadden wel degelijk te maken met de islam, en jihadisten liegen niet als ze doden in naam van Allah. Extremistische en haatdragende opvattingen zijn evenzeer deel van religie als, gelukkig in de meerderheid, de vreedzame varianten. Zoals zo vaak: een probleem valt pas op te lossen als je het probleem erkent.

SIMON GRYPONPREZ

De Splinter bevat de persoonlijke mening van de schrijver. Ze bevat niet de mening van de redactie.

Cartoon van de week

Deze week werpt Pjotr Hubin een blik op de actualiteit.

Editoriaal

Sapere aude!

Pluchen zetels en gigantische schilderijen aan de muur: we zitten duidelijk in het stadhuis. De studentenvertegenwoordigers dezer dagen weten hoe ze hun locaties moeten uitkiezen. Het imago van bestuurder begint ondertussen wel zeer goed te passen. Toch ben ik trots op deze generatie, want op de agenda staat de stemprocedure van de rectorverkiezing.

De nuances van de discussie moet u zelf maar opzoeken (zie pagina 1 en 4), maar het komt hierop neer: blijven studenten in een getrap systeem of gaan we naar een algemeen stemrecht? Alle studenten die nu al verschrompelen bij de gedachte zich mentaal te moeten inspannen bij de volgende verkiezing en al die studentenvertegenwoordigers die steigeren bij de barbaarse notie dat studenten "zonder grondige dossierkennis" een stem mogen uitbrengen, neem ik graag even mee op reis doorheen persoonlijke falingen. Enjoy.

Drie jaar geleden organiseerde ik als toenmalig onderwijsverantwoordelijke voor de studenten wijsbegeerte een debat over de rector-kandidaten. Een diepgaande en open discussie stond op de agenda. Als alles volgens plan verliep, zou ik met verve de mening der studenten wijsbegeerte verdedigen in de Algemene Vergadering van de stu-

dentenvertegenwoordigers. Hierna zou ik samen met mijn collega's in naam van alle studenten stemmen op de beste kandidaat voor deze universiteit. 10 procent van de stemmen hadden (en hebben) we samen. Dat kan al tellen.

Er kwam twee man op af. Twee weken later werd Rik Torfs verkozen. Van het oorspronkelijke studentenblok dat voor Karen Maex stemde, was geen spaander heel. In stukken gehakt door wat etentjes en belofes. Of die nagekomen zijn, weet trouwens niemand. Een veel voorkomend probleem bij achter-de-schermenpolitiek.

Verbazingwekkend was het alleszins, dat studentenblok was eerder gevormd uit traditie dan uit enige inhoudelijke discussie. Beschamend, want de enige echte verantwoording voor een getrap systeem is de inhoudelijke kennis en -hopelijk daaruit volgend- inzicht van de studentenvertegenwoordigers.

Het punt van deze mijmeringen is legio. Studentenvertegenwoordigers doen het niet altijd even goed. Minder stemmen zijn gemakkelijker te beïnvloeden. En misschien wel het belangrijkste van al: als studentenpopulatie zijn jullie, zijn wij, te apathisch.

In 2017 wordt de rector herverkozen of kiezen we voor een nieuwe stakker. Wie dan de beste kandidaat is, zal zoals

zo vaak koffiedik kijken blijven. Toch kunnen we het moment aangrijpen om meer studenten te betrekken. Om meer inhoudelijke standpunten neer te zetten.

Algemeen stemrecht is geen wondermiddel. Het zal een titanenwerk zijn om iedereen te bereiken en velen onder u zullen de moeite niet nemen om een stem uit te brengen. De kans dat we verzanden in een populistisch mediaspel wars van enige diepgang is dan ook reëel.

Toch biedt algemeen stemrecht, als het goed aangepakt is, een kans tot het creëren van een groter draagvlak onder studenten. Een kans om te ontsnappen aan het reactieve keurslijf van studentenvertegenwoordiging vandaag de dag. Een kans om elke vier jaar een controlemoment in te lassen, waar met grote urgentie teruggekoppeld wordt naar alle studenten.

Aan u om die kans te grijpen. *Sapere aude!* Het mag geen vergeten leuze worden.

RODERIK DE TURCK

Hoofdredacteur. Het editoriaal bevat een mening die gedragen wordt door de redactie.

DAG VAN DE WETENSCHAP

Eendagswetenschapper

De Dag van de Wetenschap, het grootste wetenschapsfeest in Vlaanderen, lokte zo'n 8900 wetenschappers-voor-één-dag naar de campussen van de KU Leuven. "Gezondheid en sport" was het thema van het jaar.

EVELYNE VAN HECKE

De Dag van de Wetenschap is een initiatief van de Vlaamse overheid om een breed publiek warm te maken voor wetenschap en technologie. "De dag heeft hoofdzakelijk het doel kinderen, vooral meisjes, warm te maken voor wetenschappelijke en technologische richtingen. Momenteel is er in onze maatschappij een grote nood aan mensen met een technisch profiel," vertelt Liesbeth Jamers, wetenschapscommunicator van de KU Leuven, "maar we proberen iedereen te bereiken en we zien een heel gevarieerd publiek verschijnen."

Zelfs zingen blijkt een wetenschap

In Leuven sloeg de KU Leuven de handen in elkaar met de stad om Leuven te promoten als dé stad van de wetenschap. "We hopen in de toekomst deze leuke samenwerking met de stad te

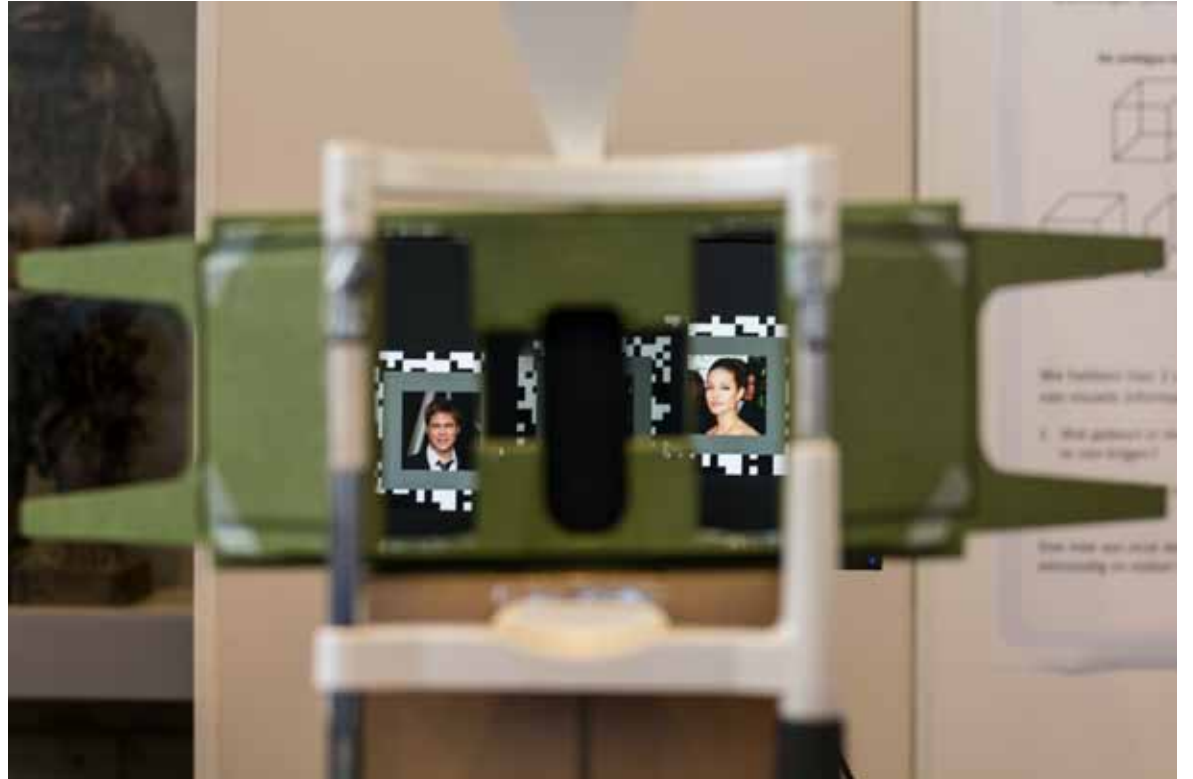
kunnen uitbreiden." Zo'n 3300 mensen kwamen naar Leuven afgezakt om tal van activiteiten en experimenten te beleven. Over heel Vlaanderen ontvingen de KU Leuven en haar partners zo'n 8900 bezoekers.

Curieuzeneuzen

Naast Leuven konden mensen ook gaan *curieuzeneuzen* aan de Kulak, Campus De Nayer, Campus Geel, Campus Gent, Campus Diepenbeek en Campus Oostende. Normaal zou ook de Campus Brussel deelnemen, maar wegens de terreurdreiging werden alle Brusselse activiteiten afgelast.

Over heel Vlaanderen had je dus wel nog de kans om wetenschappelijke kennis op te doen. Volgens Jamers is deze dag ook waardevol voor de deelnemende instellingen: "Het is een uitgelezen kans voor professoren en onderzoekers om hun wetenschappelijk onderzoek kenbaar te maken bij een breed publiek."

Volgens Jamers is dat ook de reden waarom steeds meer pro-

"We zien een heel gevarieerd publiek verschijnen" vertelt Liesbeth Jamers, wetenschapscommunicator KU Leuven

FOTO Kalina De Blauwe

fessoren en onderzoekers aan de KU Leuven iets opzetten tijdens de Dag van de Wetenschap.

De KU Leuven staat in haar initiatief echter niet alleen. De dag werd gecoördineerd door Technopolis en mee gedragen door verscheidene innovatieve bedrijven, universiteiten en hogescholen, musea, doe-centra, sterrenwachten en onderzoeksinstellingen. In totaal staken zo'n 25.000 hele jonge tot oude mensen hun licht op bij de wetenschap en technologische industrieën in Vlaanderen.

Ballonnen, geen feest

Deze vijfde editie stond in het teken van gezondheid en sport. "Daarom werd er een massa-experiment georganiseerd waarbij onderzocht werd hoe veelvuldig mensen zitten en of dat wel gezond is.

"We proberen ook dat thema in zoveel mogelijk workshops te laten terug komen," aldus Jamers. Naast workshops en proefkonijn zijn voor kindvriendelijke experimenten, kon je tijdens de dag ook lezingen volgen,

deelnemen aan debatten, praten met wetenschappers over hun onderzoek en tentoonstellingen en beurzen doorwandelen.

Zelfs zingen blijkt een wetenschap. Daarbij kon je binnen kijken op locaties waar dat anders niet kan, zoals IMEC of Bakala Academy.

Op heel veel ballonnen na was er maar weinig feest voor de vijfde verjaardag van de Dag van de Wetenschap. "Bij de tiende editie zullen we wellicht wat grootser uitpakken," hoopt Jamers.

LEUVENS INSTITUUT VOOR MEDIA EN LEREN VAART NIEUWE KOERS

Kruistocht van KU Leuven voor beter beeldmateriaal

Limel, het Leuvens Instituut voor Media en Leren, focust zich vanaf dit jaar op beeldmateriaal. De bevoegdheden fysieke en virtuele ruimtes worden overgeheveld naar respectievelijk de technische dienst en ICTS. De nieuwe focus moet meer en beter beeldmateriaal opleveren.

CHARLOTTE DE ROO EN SOPHIA VAN BALLAERT

Limel begint dit academiejaar met een nieuw takenpakket en een nieuwe missie. "De focus ligt op het maken van beeldmateriaal, dat ingezet wordt voor onderwijskundige doelen," duidt vicerector Onderwijsbeleid Didier Pollefeyt. "Op vier jaar tijd veranderden we driemaal van naam," verklaart directrice Anke Pesch. "Nu herdefinieerden we ook onze missie, dus we zitten nog in een transitiefase."

Trapmodel

Limel biedt haar diensten aan op drie niveaus: een DIY-niveau, een niveau met jobstudenten, en een professioneel team. Op het *do it your-self* niveau kunnen docenten relatief gemakkelijk eigen materiaal maken.

Een eenvoudig hanteerbaar videolabsysteem laat studenten toe multimedialbestanden via hun studentnummer op Toledo op te slaan en ze eventueel met anderen te delen.

Bij de jobstudenten zijn er enkele problemen. Pesch verklaart: "De studenten veranderen jaarlijks. Bovendien zijn er niet altijd voldoende studenten beschikbaar met aanleg en eventuele voorkennis. Wij trainen hen, maar je mag van hen niet dezelfde *skills* en productiekwaliteit verwachten als van het professionele team."

Iedere faculteit krijgt een aandeel van het totaalbudget van 300.000 euro, proportioneel verdeeld per leerlingenaantal, om eventueel het professionele team in te schakelen. Bij teveel aanvragen worden externe partijen ingeschakeld. Het budget

moet immers gebruikt worden ten dienste van de faculteiten, niet ten dienste van het kleine team van Limel.

"Men kan een Smart kopen of men kan een Cadillac kopen"

DIDIER POLLEFEYT,
VICERECTOR ONDERWIJSBELEID

Dat trapmodel is belangrijk volgens Pollefeyt: "Wij bieden een basiscatalogus aan met verschillende niveaus. Men kan een Smart kopen of men kan een Cadillac kopen." Er is immers terecht een kwalitatief verschil tussen een filmpje voor eenmalig gebruik, ingebed op een site, en een filmpje, dat in een grote zaal meermaals getoond zal worden."

Budgettaire hervormingen

Ook het budgettaire systeem ontsnapte niet aan de rigoureuze hervorming. Tot vorig academiejaar beschikte elke faculteit over het recht 40 dagen volume te kopen uit de drie verschillende segmenten van Limel.

De doorgevoerde veranderingen stellen de faculteiten in staat probleemloos één tot drie kleine filmpjes per academiejaar te bestellen. Indien zij nog meer beeldmateriaal willen, kunnen zij zelf bijleggen of hun budget over de jaren heen opsparen. "Het moet goedkoper zijn dan elders," benadrukt Pollefeyt. Hier moet immers geen overheid betaald worden en geen privé-apparatuur worden terugverdiend.

"Wij zouden graag bekend staan als de dienst waar men terecht kan voor het maken van educatieve video's. Inzetbaar op verschillende platformen en in verschillende leersituaties, omdat dat toch wel een heel specifieke doelstelling is," sluit directrice Anke Pesch af.

Onderwijs

ARENBERGSYMPOSIUM BUIGT ZICH OVER DE ROBOTREVOLUTIE

Wanneer werk een voorrecht wordt

Robots zullen ons niet onderwerpen. Maar ze stelen misschien wel onze banen. Op het Arenbergsymposium bogen academici, bedrijfsleiders en politici zich woensdag over de robotrevolutie. Zonder chip? Geen toekomst.

SAM RIJNDERS

“Zonder mensen maak je geen producten,” stelt Patrick Danau, CEO van Audi Brussels, ons gerust. In zijn fabriek werken 2.521 mensen. “Die werken hier vandaag, morgen en overmorgen.”

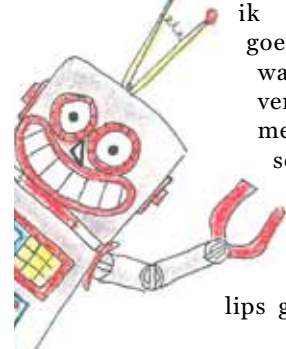
Danau is een anti-ludiet. Hij vreest onze bliken vrienden niet. “De periode van grote automatisering is voorbij,” verklaart hij. Het laaghangend fruit aan de robotboom is al geplukt. Het onderzoek naar nieuwe robotica staat misschien ver, maar de weg naar de fabrieksvloer is nog lang.

Robots van morgen zijn voor zijn arbeiders geen concurrenten, maar collega's. *Human Robot Collaboration*. “Dertigduizend jaar geleden ging een man jagen om zijn familie te voeden. Nu jaagt hij op euro's. Een wereld zonder werk zou zeker tot ongenoegen leiden. Maar dat werk moet wel werkbaar zijn.” Zeker nu we meer looprekjes dan loopwagens behoeven, kunnen robots daarbij helpen.

Ingenieur Bram Vanderborght (VUB) hielp Audi Brussels dat verhaal te schrijven. “Alleen in China werken ze aan enkele *zero labour* fabrieken waar je geen mens meer ziet. Daar gaat het om gigantische massaproductie. België heeft geen grondstoffen en dure arbeidskrachten, dus moeten wij het hebben van kleinschaligheid, innovatie en kwaliteit.” Robots moeten arbeid verlichten, niet vervangen.

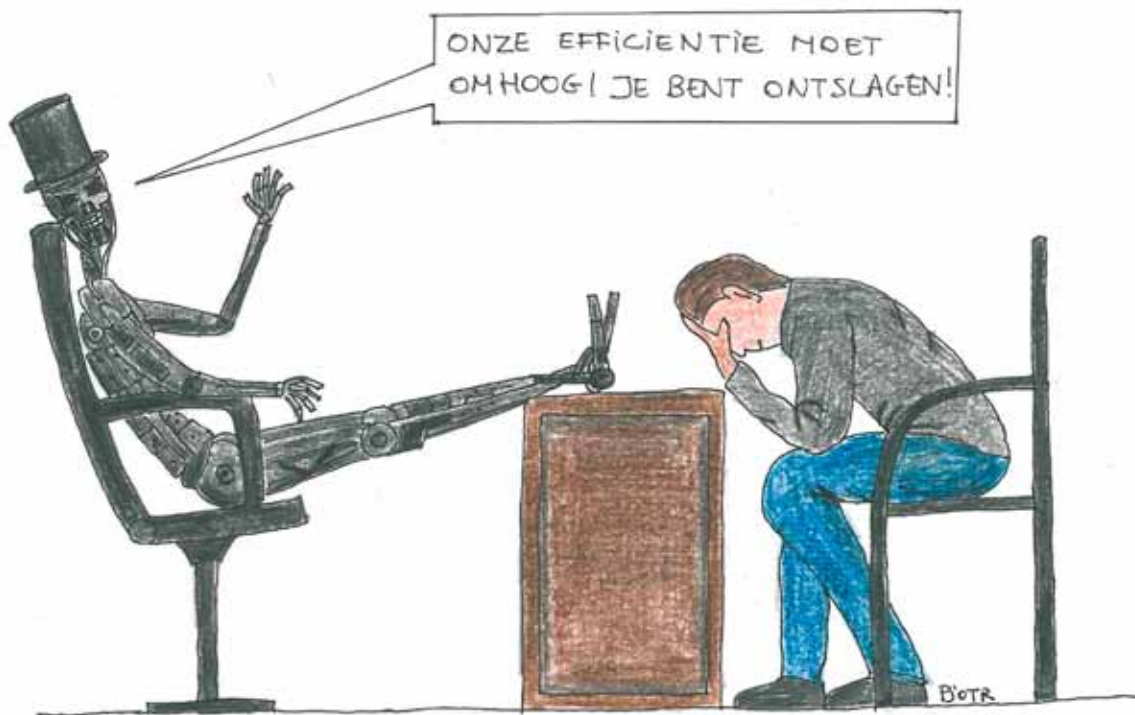
So kunnen robots zelfs voor meer jobs zorgen.

CARTOONS
Martijn Stoop

“Op deze manier kan ik efficiënter en goedkoper werken, waardoor ik meer verkoop, en dus meer nieuwe mensen kan aannemen,” redeneert directeur Danau.

Of we van Philips gehoord hebben,

“Een UberGoogle heeft genoeg aan een vloot automatische wagens en een tweehonderdtal ingenieurs”
Yves Moreau, Ingenieur KU Leuven

CARTOON Pjotr Hubin

vraagt Vanderborght. Dat haalde een Chinese scheermesjesfabriek terug naar Nederland. *Insourcen* dus. “De nieuwe fabriek is hoogerobotiseerd, maar zorgde wel voor nieuwe, Nederlandse banen.”

Techno-optimisme

Bij Audi staan voorlopig nog mensen aan de band, maar op lange termijn zullen robots onvermijdelijk banen oppeuzelen. Geen paniek, betogen techno-optimisten. Historisch gezien schiep technologie minstens evenveel banen als ze opslokte.

“Wie laat zich graag kappen door een robot?”

KOEN ALGOED,
KABINETCHEF PHILIPPE MUYTERS

Dat blijft zo, denkt Koen Algoed, kabinetchef van Vlaams minister voor Innovatie Philippe Muyters (N-VA), niet snel een einde komen. “Keynes (*John Maynard Keynes, Brits econoom, red.*) was heel pessimistisch en sprak over technologische werkloosheid. Voorlopig

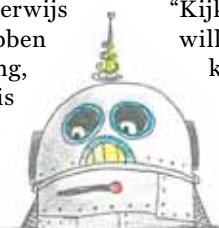
zijn we daar nog niet. En zou dat zo slecht zijn? We werken niet om te leven, maar leven om te werken.”

De mens heeft unieke troeven, zoals zijn creativiteit en flexibiliteit, klinkt het. “De kunst is om te ontdekken welke jobs aan automatisering ontsnappen en daar ons onderwijs op af te stemmen,” stelt Danau. Algoed treedt de bedrijfsleider bij. “Misschien moeten studenten vlugger naar de arbeidsmarkt vertrekken? Nadien kunnen ze een paar keer naar de garage voor een stevige onderhoudsbeurt om zich bij te scholen.” Consumenten hebben ook hun voorkeuren. “Wie laat zich graag kappen door een robot,” vraagt Algoed zich af.

Tweederangsjobs

Niet iedereen kijkt zorgeloos toe. Wat als de technologie te snel gaat voor mens en maatschappij om zich aan te passen? Dat vreest ingenieur Yves Moreau (KU Leuven). “Kijk naar ons onderwijs. Dat zit nog vast in de *manufacturing era* en moet de digitale revolutie nog bijhalen.” Laat staan de robotrevolutie.

Zelfs met een aangepast onderwijs blijven sommigen achter. “We hebben de mond vol van een hoge opleiding, creativiteit en flexibiliteit, maar is iedereen tot die combinatie van intellectuele, psychologische en sociale *skills* in staat?”

De overige mensenjobs zullen tweederangsgarnituur zijn. “Je kapper zal ook je koffie zetten en een halve psychotherapeut zijn, om het karikaturaal te stellen. In ziekenhuizen komen er ook banen bij. Maar voor ons zijn dat tweederangsjobs met een tweederangslon,” meent Moreau.

Een handvol topjobs en veel klotejobs. Die *job polarisation* baart heel wat economen zorgen. “Het middensegment dreigt te verdwijnen,” geeft ook Algoed toe. Maar jobs zijn niet het doel. Het doel is mensen op het einde van de dag goede huisvesting en gezondheidszorg bezorgen. Finaal gaat het altijd om herverdeling. We zullen altijd welvaart creëren, maar hoe gaan we die verdelen?”

Die herverdeling zal broodnodig zijn, vindt Moreau. Anders dreigt een terugkeer naar de tijden van *Daens*. “Het kapitalisme was toen veel brutaler dan nu. Wij geloven sterk in de natuurlijke vooruitgang van het kapitalisme. Maar was die wel zo natuurlijk, of kwam die er onder druk van arbeiders, in een economie waar arbeid wel noodzakelijk was?”

“Kijk naar Uber,” besluit Moreau. “Zij willen allesbehalve zoveel mogelijk kwalitatieve jobs scheppen. Wel, een *UberGoogle* heeft genoeg aan een vloot automatische wagens en een tweehonderdtal ingenieurs.”

OP NAAR ALGEMEEN STEMRECHT VOOR STUDENTEN?

Vervolg van voorpagina

Ook de rol van de studentenraad staat ter discussie. Als er algemeen stemrecht is, moet er beslist worden of de studentenraad een advies geeft of niet. “Stura kan neutraal blijven en objectief informatie verschaffen of echt mee stappen in het debat,” maakt Gevaert het onderscheid duidelijk.

Een algemeen stemrecht zou een stuk meer werk met zich meebrengen, toch denkt Gevaert dat het goed mogelijk is. “Ik ben een idealist op dat vlak en geloof dat we het extra werk

aankunnen. We krijgen dan ook hulp van de facultaire overlegorganen.”

“We moeten vermijden dat we procedures kiezen op basis van een kandidaat”

JORIS GEVAERT, VOORZITTER
STUDENTENRAAD KU LEUVEN

Speerpunten

Hoewel Stura de stemprocedure dit semester al wil vastleggen, communiceren de studentenvertegenwoordigers voorlopig niet over eventuele inhoudelijke standpunten. Toch is Stura bezig met de verkiezing, laat Gevaert weten. “Het is goed dat we volgend semester al nadenken over mogelijke speerpunten die we kunnen doorspelen aan de volgende ploeg die een definitief oordeel kan vellen.”

WTF PARTICIPATIEDECREET?

Studenten horen hun universiteit of hogeschool actief mee te besturen. Dat is een van de centrale pijlers van het Participatiedecreet, dat in 2004 door het Vlaams Parlement goedgekeurd is. Om dat te verwezenlijken, legt het decreet individuele rechten van de student vast. Studenten kunnen bij examenbetwisting terugvalen op hun individuele rechten die het decreet vastlegt. Bovendien hebben ze recht op medebestuur.

Het decreet geeft studenten recht op minimum tien procent van de stemmen bij rectorverkiezingen. Hoe dat ingevuld wordt, mogen de studenten zelf beslissen. In Leuven bestaat er tot op vandaag een getrappt systeem, aan de Universiteit Gent werken ze met rechtstreekse verkiezingen. Zo'n stemprocedure willen de studentenvertegenwoordigers nu bespreken. De eerstvolgende rectorverkiezing vindt in 2017 plaats.

De Ommekeer

HET INTERBELLUM

Het roemrijke verleden van de KU Leuven blijft jammerlijk onbemind. De Ommekeer belicht de gebeurtenissen die onze universiteit getekend hebben voor het leven.

Het Interbellum, decennia van verandering

TEKST RODERIK DE TURCK, SIMON GRYMOPREZ
EN MAARTEN LANGHENDRIES
FOTO BOOM VAN GROOT VERDRIET,
UNIVERSITEITSARCHIEF KU LEUVEN

“De oplossing lag voor veel studenten in een ‘*Revolution von Rechts*’”

LOUIS VOS, HISTORICUS

Het Interbellum: de periode dat de Grote Depressie de wereld onderuit haalde, de democratie door velen als voorbijgestreefd werd gezien en men ondertussen op de rand van de vulkaan feestte. Maar ook: een periode van transitie voor de KU Leuven.

Vanaf begin jaren '20 worden voor het eerst vrouwelijke studenten toegelaten aan de universiteit. Leuven is daarbij een laatkomer in België. De meeste Rijksuniversiteiten van het land hadden hun deuren al veel eerder opengezet voor vrouwen. “De bisschoppen bleven het been echter stijf houden,” zegt universiteitsarchivaris Mark Derez. Omdat de KU Leuven een privé-instituut is, kan de overheid de universiteit ook niet dwingen vrouwelijke studenten aan te nemen.

Na de Eerste Wereldoorlog is de situatie niet meer vol te houden. Dat heeft evenzeer met emancipatie als met praktische overwegingen te maken. “Men had immers vrouwelijke leerkrachten nodig om in de hogere jaren van het middelbare meisjesonderwijs les te geven,” vertelt Greet De Neef van het Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving (KADOC).

“Je mag dat niet overschatten,” vult Jo Tollebeek, historicus en decaan van de faculteit Letteren, aan. “De werelden bleven heel erg gescheiden.”

“De oerknaltheorie vond men toen zelfs niet echt wetenschappelijk”

GEERT VANPAEMEL,
WETENSCHAPSHISTORICUS

Meisjes verbleven in aparte, afgesloten PEDA's als het Atrechtcollege met een strikte avondklok. “De Boom Van Het Groot Verdriet,” die nog steeds aan de ingang van het college staat, is de plaats waar verliefde studentenkoppels 's avonds onherroepelijk afscheid van elkaar moesten nemen. Sommige studentes werden zelfs onder begeleiding van nonnen naar de aula's geëscorteerd en ook in de aula's zelf heerste een strikte scheiding van ge-

slachten. Meisjes zaten vooraan, daarna een rij met geestelijken en pas daarachter namen de mannelijke studenten plaats.

Schoorvoetende vernederlandsing

In dezelfde periode eisen de Vlaamse studenten dat er voortaan colleges parallel in het Nederlands worden gehouden. Voor de oorlog en in de jaren '20 worden langzaam een aantal Nederlandstalige colleges ingericht, maar tegelijk zijn er opstootjes tussen Vlamingen en Franstaligen. Er wordt zelfs een Vlaamse student ernstig verwond door een revolverschot. De Vlaamse studentenverenigingen leven op gespannen voet met de academische overheid.

“Wanneer in 1930 Gent wordt vernederlandsd, is dat een spoorslag voor Leuven om dat proces te versnellen,” legt Derez uit. “In Gent had dat een enorme politieke strijd gegeven, waarbij een aantal proffen vertrokken waren, en dat wilde Leuven niet meemaken,” vult Tollebeek aan. De universiteit begint ook Vlaamse studenten aan Gent te verliezen. In sneltempo worden tweetalige colleges ingericht en tegen midden jaren '30 is de evolutie voltooid.

Oerknal van de kosmologie

Tegelijkertijd voltrekt zich te Leuven één van de grootste revoluties binnen de fysica. De priester George Lemaître lanceert in die periode immers zowel de theorie van de oerknal als die van het uitdijende heelal. Vooral onder invloed van hoogleraar Mercier, later kardinaal, wordt de universiteit aan het einde van de 19e eeuw de moderniteit ingejaagd, onder andere door de oprichting van het HIW. “De studenten filosofie waren vooral seminaristen die de laboratoria ingejaagd werden,” legt Derez uit. “Men had de achterstand ingehaald en Lemaître was daar een product van.”

Toch worden zijn ontdekkingen niet meteen met applaus onthaald. “De oerknaltheorie vond men toen zelfs niet echt wetenschappelijk,” verduidelijkt wetenschapshistoricus Geert Vanpaemel, “maar zijn theorie over het uitdijend heelal werd wel heel snel *au sérieux* genomen.” Dat juist een priester de big bang ontdekte, is volgens hem niet eens zo vreemd: “Hij zei dat hij wel het wanneer en hoe van het begin van de wereld kon aangeven, maar niet het moment van de schepping. Daar kon hij vanuit de wetenschap geen uitspraak over doen. Lemaître kon geloof en wetenschap dus wel sterk gescheiden houden,” benadrukt Vanpaemel.

Democratie en autoritarisme

Terwijl de KU Leuven er tijdens het Interbellum op verschillende vlakken op vooruit gaat, raakt de parlementaire democratie echter in ademnood. Meer en meer regeringen bezwijken onder druk van totalitaire ideeën. Ook de universiteit ondergaat de invloed van een veranderende maatschappij. Vooral het fascisme is voor sommige professoren en studenten een aantrekkelijk alternatief voor de falende democratie. “In de intellectuele wereld van de universiteit werd nagedacht over wat te doen met de parlementaire crisis en daarbij werd de rechtse retoriek overgenomen,” bevestigt Tollebeek.

Zo is rector Van Waeyenbergh bijvoorbeeld betrokken bij het studiecentrum Lippens. Daarin denken leden uit het Belgische establishment, onder andere met steun van Leopold III, na over een alternatieve, meer autoritaire regeringsvorm voor België. De rector schrijft wel niet zelf mee aan het rapport over onderwijs, maar via discussies is zijn stem wel aanwezig. Concreet worden de plannen echter nooit, laat staan dat de leden van het centrum steun verlenen aan de Duit-

sers. “Het was eerder een intellectuele wereld waar met een zekere dedain over de massa en verkiezingen werd gesproken,” verduidelijkt Tollebeek.

Ook studenten blijven niet ongevoelig voor de politieke verleidingen van het fascisme. “Veel studenten vonden dat de crisis het failliet bewees van het individualistisch liberalisme,” schrijft Louis Vos, professor emeritus geschiedenis, in het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis. “De oplossing lag voor veel studenten in een *Revolution von Rechts*, en de opbouw van een nieuw volks-christelijke orde.”

In de aula's zelf heerste een strikte scheiding van geslachten

De Leuvense studentenbewegingen vormen daarbij vooral een vormingscentrum waar die nieuwe ideeën tot ontwikkeling komen. Een aantal studenten belanden, vaak via Nieuwe Orde-partijen als het VNV en Verdinaso, in de collaboratie.

Zelfs de latere rector Pieter De Somer wordt aangetrokken tot het idee van een maatschappij bestuurd door een sterke Kerk en Staat. Derez nuanceert echter: “De Somer speelde tegelijk een grote rol in Universitas, het hoogstudentenverbond voor katholieke actie. Die hebben net een hele groep studenten van het fascisme en collaboratie weggehouden.” Universitas bood immers een aantrekkelijk rechts maar wel katholiek programma aan dat zich vanuit dat geloof ook verzette tegen het racisme van extreem-rechts. “Dat was een rechts, katholiek publiek maar dat betekent niet dat het fascistische waren,” benadrukt Derez.

Internationaal

KU LEUVEN DOET DE ZUIDPOOL AAN

“Antarctica is the middle of nowhere in het kwadraat”

Onderzoekers van de KU Leuven vertrekken begin januari op expeditie naar de Zuidpool. “Een gebied aandoen waarvan je denkt dat er nog nooit iemand is geweest, is ongelooflijk intens,” vertelt onderzoeker Jan Lenaerts.

MARGOT DE BOECK

Antarctica, de naam alleen al doet velen wegdromen van witte sneeuwvlaktes, weidse uitzichten en leven in harmonie met de natuur. Onderzoeker Stef Lhermitte vertrekt op 4 januari voor vier weken naar de Zuidpool: “Het is een kinderdroom die in vervulling gaat,” vertelt hij.

Antarctica is een bar continent, een pleziertrip zal het dus niet worden: “Luxueus kan je vier weken slapen in een tent niet noemen, maar daarvoor trek je niet naar de Zuidpool,” lacht Lhermitte.

“Na je terugkeer is het wennen dat het 's nachts donker is”

JAN LENAERTS,
ONDERZOEKER

Collega-onderzoeker Jan Lenaerts trok eerder al een aantal weken naar Antarctica. Hij licht toe: “Antarctica is het kwadraat van de *middle of nowhere*. Meestal slapen we in tenten, maar we hebben een konvooi van containers mee. Wanneer het te koud is, slapen we daarin, maar het is er zeer muf en klein.”

Geen bereik

Een verblijf op de Zuidpool is niet helemaal zonder gevaar: “De weersomstandigheden zijn oncontroleerbaar. Stormweer is er zeer gevaarlijk. Een tweede gevaar is dat je ver van de bewoonde wereld zit, waardoor evacuatie niet evident is,” licht Lhermitte toe.

Bang is hij echter niet: “We zitten met een goed begeleidend team, dat het risico zo klein mogelijk probeert te houden.”

Ook los van deze gevaren blijft een reis naar Antarctica een uitdaging. Tijdens de zomermaanden, voor het conti-

nent van november tot februari, is het er 24 uur per dag licht. “Je weet niet of het dag of nacht is, en dat is enorm verwarrend voor je bioritme. Het geeft ook veel energie, want je kan urenlang doorgaan. Wanneer je terugkeert, is het hier winter. Je moet dan wennen aan de gebrekkige zonactiviteit, en aan het feit dat het hier 's nachts donker is,” weet Lenaerts.

Op de Zuidpool is er weinig bereik, en het thuisfront even opbellen zit er dus niet in. “Je hebt geen enkel idee van wat er buiten je tent of container gebeurt. Dat is op een manier ook rustgevend, want je hebt nul komma nul contact met de buitenwereld. Je kan je er dus ook niet mee bezig houden.”

Alleen overleven op de Zuidpool is moeilijk. Een expeditie gebeurt dus altijd in groep. “Je leeft zeer intens samen, en deelt lief en leed. In onze groep kwamen wij goed overeen,” zegt Lenaerts.

“Er zijn ook altijd veldgidsen. Onze gids vorig jaar was een Zwitser. Daarmee was het moeilijk communiceren. Dat kwam door de taal, maar ook omdat Zwitsers wat meer op zichzelf lijken te leven,” vindt Lenaerts.

Climax

Leven in barre omstandigheden doet wat met een mens. Lenaerts herinnert zich het meest intense moment van de expeditie: “Op een nacht ben ik een hele ijsplaat afgegaan van noord naar zuid. Ik vertrok met een bang hartje. We moesten sneeuwboringen doen onder-

“Je hebt nul komma nul contact met de buitenwereld”

JAN LENAERTS,
ONDERZOEKER

weg. Dat ging eerst moeizaam, en ik dacht nog: waar zijn we in godsnaam aan begonnen? Maar gaandeweg ging het steeds be-

“Luxueus kan je vier weken slapen in een tent niet noemen,” vertelt onderzoeker Stef Lhermitte.

ter en aan het eind zag ik mijn hypothese bevestigd. Dat gaf een enorm gevoel van euforie.”

Het onderzoek van Lenaerts en Lhermitte focust zich op het smeltproces van de ijsplaten aan de randen van de ijskap. Deze ijsplaten drijven op de oceaan. Doordat ze op zeeniveau liggen vlakbij de kust is het er warmer dan elders op het continent.

Toch is er op de ijsplaten zelf nog veel variatie in de smeltsnelheid, onder meer door bepaalde soorten van wind. Het onderzoek wees uit dat het smelten sneller gebeurt op de zuidkant. “Als de ijsplaten afbreken krijg je een versnelling

van het smelten van het ijs op de ijsplaat, wat leidt tot een stijging van de zeespiegel. Dat

proces kunnen we door onze metingen nu beter begrijpen,” aldus Lenaerts.

PLUNDERACTIE OP DE ZUIDPOOL?

Poolreiziger Alain Hubert was tot voor kort de expeditieleider van de Belgische Prinses Elisabethbasis. Hij werd ontslagen omwille van wanbeheer, belangenconflict en financiële onduidelijkheid. Als reactie daarop voerde Hubert een raid uit op de basis samen met zijn team op 19 november. Daarbij werd waarschijnlijk dieselolie ontvreemd en apparatuur beschadigd.

De basis is momenteel in handen van de Belgische overheid, defensie en een private partner. De daden van Hubert leidden lange tijd tot moeizame communicatie naar de onderzoekers toe over de mogelijke schade op de basis. Te veel informatie zou het gerechtelijk onderzoek naar de daden van Hubert kunnen schaden. “Dat is inmiddels gelukkig opgelost,” vertelt Lenaerts. “Wij weten nu waar we ons aan kunnen verwachten.”

INDISCHE BRUILOFT IN LEUVEN

Bollywood meets Gangnam Style

De Indian Student Association organiseerde haar jaarlijkse herfstevent. Het thema was Shubh Vivah, vrij vertaald: My Big Fat Indian Wedding. Dat zo'n Indiaas huwelijk één groot feest is, werd al snel duidelijk.

DORIEN JAENEN

Voor één keer klinkt er door de gangen van Groep T geen professorenstem maar de verrassend geslaagde reggaeversie van een *Bollywood Song*. ISAL, de Indiase studentenvereniging haalt voor het vijfde jaar op rij een klein stukje India naar Leuven.

Shibesh Dutta, de woordvoerder van het evenement, stelt dat een Indische bruiloft meer is dan een gewoon huwelijk. "Een Indiaas huwelijk is nooit iets tussen twee personen. De hele familie is betrokken en vaak nog een heleboel mensen daarbuiten."

Dit evenement is volgens Dutta daarom geen pure Indische aangelegenheid.

"Iedereen is van harte welkom, net als op een echt traditioneel huwelijk." Toch blijken de Belgische studenten een opvallende afwezige te zijn. Abby, een Amerikaanse studente, vindt dit bijzonder jammer en onbegrijpelijk: "Alle activiteiten vanavond verlopen in het Engels, het is dus echt wel voor iedereen toegankelijk."

Conemara op cafeïne

Het gearrangeerd huwelijk dat de rode draad van deze entertainende avond vormt, werd trouwens ook niet al te serieus opgenomen. Dutta: "De bedoeling is om een stereotype, komische weergave van een traditioneel Hindi trouwfeest neer te zetten." Shubh Vivah werd immers opgevat als een toneelstuk en de kijkers werden meegenomen van de eerste ontmoeting tot eerste huwelijksnacht op de tonen van Gangnam style.

"De bedoeling is een stereotype, komische weergave van een Hindi trouwfeest"

SHIBESH DUTTA,
WOORDVOERDER ISAL

De vele groepsdansen in *Bollywoodstijl*, waarvan er ééntje wel verdacht veel leek op een op cafeïne gedreven *Connemara*, werkten aanstekelijk. Net als het exotische maar erg lekkere eten dat bij een traditioneel Indisch bruiloftsfeest gepaard gaat.

De avond werd afgesloten met een Hindi DJ-set waarbij Bruno Mars ook eens mocht langskomen. En voelde ik me al niet op een Indiaas huwelijk, dan zeker toch in een kleurrijke Bollywood productie ervan.

FOTO Vincent Peeters

Erasmus na Parijs Adviescommissie krijgt onverwachte taak

De Adviescommissie bepaalt welke studiebestemmingen als veilig of onveilig worden beschouwd. Nu West-Europa in de greep is van terreur, heeft haar taak een heel andere wending genomen.

NORA SLEIDERINK

De Adviescommissie is een orgaan van de KU Leuven dat aanbevelingen doet aan de decaan van een buitenlands studieverblijf over de veiligheid van de studiebestemming. Dit advies dient opgevolgd te worden, maar studenten kunnen wel in overleg of beroep gaan bij vicerector Internationalisering Danny Pieters.

Marie-Thérèse Deloddere, coördinator van de commissie, geeft uitleg. "De bestemmingen worden op het vlak van risico's voor de veiligheid gelabeld overeenkomstig de Aviatabel zoals gebruikt in de luchtvaart. Wanneer een be-

stemming een risicocode heeft, wordt ze behandeld door de Adviescommissie. Die bepaalt dan of de bestemming veilig is om er studenten en personeel naartoe te sturen. Dit gebeurt op basis van gegevens van FOD Buitenlandse Zaken, nieuwsberichten, lokale partners en ambassades."

Onverwachts

De terreurdreiging in West-Europa heeft geleid tot een uitzonderlijke situatie. "Normaal dragen Europese bestemmingen geen risicolabel en worden ze dus ook niet onderzocht door de Adviescommissie. Dit is voor Parijs nu wel gebeurd, om de lokale omkadering en inhoudelijke bege-

leiding op vlak van veiligheid te garanderen."

Studenten die er nu op Erasmus zijn, werden niet gevraagd terug te keren, maar kregen wel veiligheidsvoorwaarden opgelegd. Ook mochten geen nieuwe studenten vertrekken naar Parijs, bijvoorbeeld voor de ondertussen afgelaste klimaatmars van afgelopen zondag.

"Veel internationale studenten zaten met vragen"

RIK GOSSELINK,
VICERECTOR

Toch is het niet de eerste keer dat een bestemming die initieel niet als risicovol werd beschouwd,

plots een crisis meemaakt. "Hetzelfde viel voor met de Japanse tsunami in 2011. Hoewel het land niet risicogelabeld was wat betreft de veiligheid, moesten plots heel wat studenten opgevangen worden naar aanleiding van de schokkende gebeurtenis" vertelt Deloddere.

Brusselse lockdown

Maar het moet niet altijd zo ver van huis zijn. Door het verhoogde niveau van terreurdreiging in Brussel zijn veel internationale en eigen studenten ongerust. Vicerector Studentenbeleid Rik Gosselink vertelt: "In samenspraak met campus Brussel zijn we overeengekomen dat de lessen pas woensdag weer zouden worden hervat." Samen met de Adviescommissie regelde Gosselink ook de communicatie naar zowel Belgische als internationale studenten toe die in Brussel en Leuven studeren.

"Veel internationale studenten zaten met vragen. Daarom hebben we ingezet op zeer zichtbare maatregelen voor extra veiligheid." In Leuven is er bijvoorbeeld meer *security* in de buurt van de grote auditoria, op campus Brussel word je gecontroleerd voor je de campus kunt betreden.

"Hetzelfde viel voor met de Japanse tsunami in 2011"

TREES DELODDERE
COÖRDINATOR COMMISSIE

"Toch is er op dit moment nog geen sprake van studenten die hun Erasmus willen stopzetten," laat Deloddere weten.

Student

DE MILIEU-EFFECTEN VAN DE BRUULPARKING

“We willen nog wel eens zien of die bomen het redden”

Begin vorige week keurde de Leuvense gemeenteraad het ontwerp-Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) van de Bruulparking goed. De oppositie en de actiegroep “De Bruul brult” maken zich zorgen, onder andere over de milieu-effecten van de parking.

JASPER VAN LOY

Dat er een ondergrondse parking onder park en speeltuin De Bruul komt, stond ook vorig jaar in *Veto* (Zie *Veto 4121*). Vorige week kwam het thema opnieuw ter sprake op de Leuvense gemeenteraad. Die keurde het ontwerp-RUP goed. Dat betekent dat inwoners van Leuven vanaf februari volgend jaar bezwaarschriften kunnen indienen tegen het plan.

Wie dat alvast zal doen, is Tobias Van Os. Hij is een van de drijvende krachten achter *De Bruul brult*, een groep Leuvenaars die sinds half oktober actie voert tegen de Bruulparking. Een groot deel van de argumentatie van de actievoerders leunt op mogelijke milieu-effecten van de parking.

Dat is frappant, want op basis van de screeningsnota die het stadsbestuur indiende, heeft de Vlaamse Milieumaatschappij de stad vrijgesteld van verdere milieu-effectenrapportage (MER).

“De parking is aangepast om bomen te bewaren”

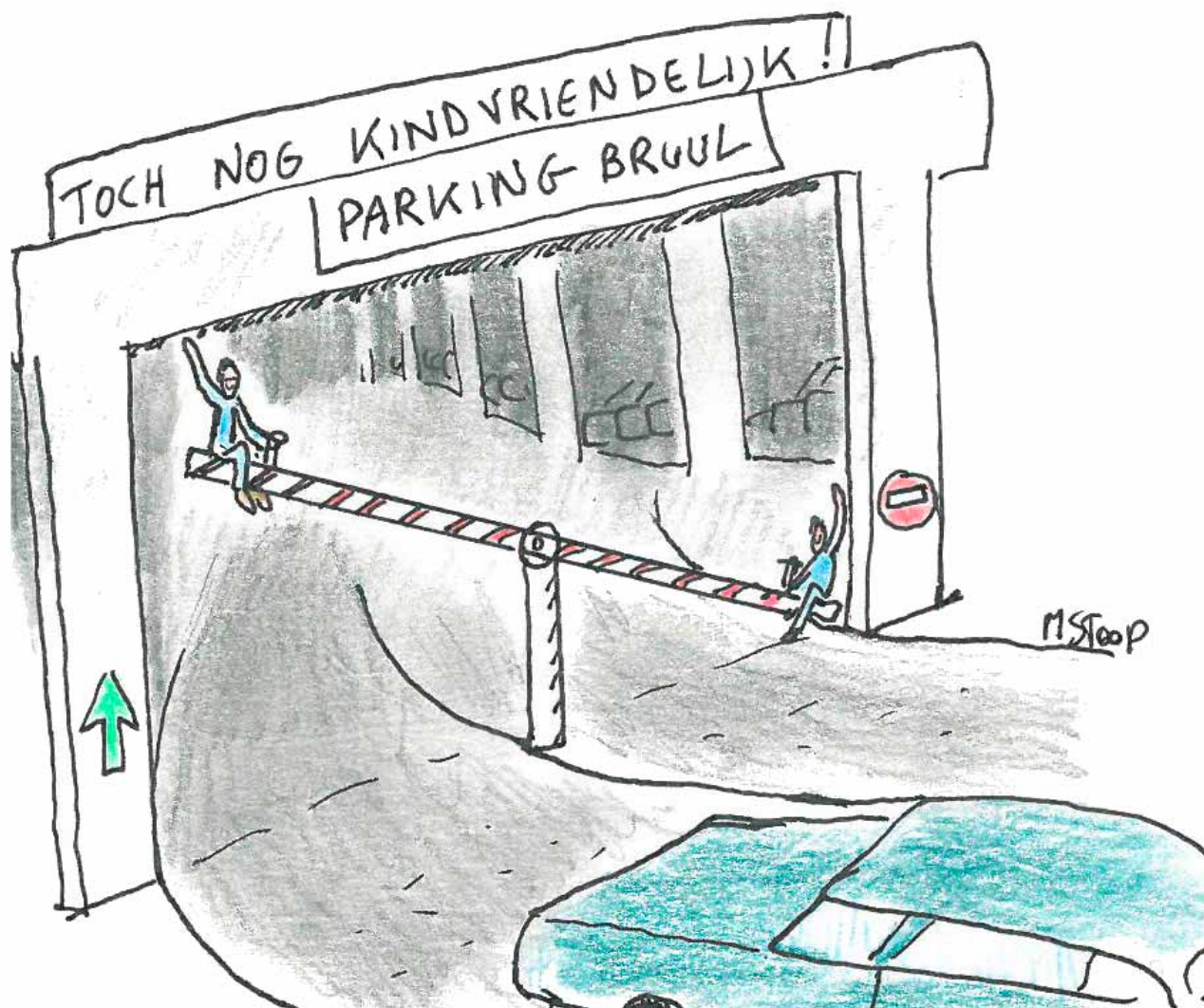
CARL DEVLIES,
SCHEPEN VAN RUIMTELIJKE ORDENING (CD&V)

Van Os vindt dat onbegrijpelijk. Ook gemeenteraadslid David Dessers (Groen) vindt de gang van zaken bijzonder. “Het is vreemd dat een project van deze omvang daarmee weggeraakt. Per slot van rekening steek je een parking die bijna zo groot is als de Ladeuzeparking onder een park.”

“Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft de stad geadviseerd om minimum twee meter teelaarde bovenop de parking te leggen. De stad heeft dat advies naast zich neergelegd en houdt het op één meter. Ik heb geen idee waarom.”

“Op één meter kan nauwelijks iets groeien. Gras, waarschijnlijk struiken, maar geen bomen,” zegt Van Os. “Op het gebied waar de parking onder komt, staan bijna geen bomen,” reageert schepen van Ruimtelijke Ordening Carl Devlies. “We hebben de vorm van de parking net aangepast opdat de meeste hoogstammige bomen bewaard zouden blijven.”

Dat betwijfelt Van Os. “De bouwwerken kunnen twee jaar duren, een periode waarin de hoogstammige bomen zonder water dreigen te zitten. We willen nog wel eens zien of die bomen het redden. Ik ben er ook nog lang niet van overtuigd dat we het park überhaupt terugkrijgen zoals vroeger.”

CARTOON Martijn Stoop

“De Bruulparking verbetert de luchtkwaliteit in de benedenstad” vertelt Carl Devlies, schepen van Ruimtelijke Ordening

Grondwater

De actievoerder raakt meteen het tweede mogelijke milieuprobleem aan: water. Volgens de site van de Vlaamse milieumaatschappij (VMM) is het park zelf geen overstromingsgevoelig gebied. Enkele omliggende straten, zoals de Halvestraat en de Perenboomstraat, zijn dat wel.

“Het is geen neutrale operatie”

DAVID DESSERS,
GEMEENTERAADSLID (GROEN)

“Door de aanpassing van de vorm gaat de parking drie bouwlagen diep in plaats van twee lagen, zoals oorspronkelijk voorzien,” zegt Dessers. “Dat is een probleem, want het grondwater zit in dat gebied slechts 1,6 meter diep. Al dat water moet worden weggeduwd door die gigantische kuip.”

“Als je dat wegpompt, gaat die grond zich zetten. Alles wat daarop staat, dreigt dan scheuren en barsten te vertonen,” houdt Van Os vol. “De mensen die daar vandaag wonen, hebben nu al last van wateroverlast,” vult Dessers aan. “Het bestuur maakt zich daar gemakkelijk van af, maar geen enkel wetenschappelijk document geeft ons garanties dat na de bouw van de parking de kelders droogblijven.”

Devlies steunt op de MER-vrijstelling. “De VMM heeft geen fundamentele problemen vastgesteld. Vlakbij het park staan heel wat gebouwen, ook historische, die nooit hebben geleden onder dat grondwater.”

Volgens de schepen heeft de VMM wél een aantal aandachtspunten meegegeven om mee rekening te houden tijdens de bouwwerken. “Die nemen we mee in het bestek en zullen we in de gaten houden,” zegt hij.

Meer auto's

Naast het uitzicht van het park en het niveau van het grondwater maakt *De Bruul brult* zich ook zorgen om de luchtkwaliteit in de omgeving van het park. David Dessers deelt die bezorgdheid.

“Het stadsbestuur schrappt zogenaamd een aantal parkings in de binnenstad. Een deel daarvan gaan effectief weg, maar een ander deel wordt enkel parking voor bewoners,” zegt Dessers. “Het is dus geen neutrale operatie, er zullen effectief meer auto's binnen de ring komen.”

Daarnaast komen er ventilatieschachten, waarlangs uitlaatgassen de parking kunnen verlaten. “Alle uitlaatgassen komen in het park terecht, terwijl daar kinderen spelen en veel mensen komen sporten. Gezellig,” luidt het ironisch bij Dessers.

“Alle uitlaatgassen komen in het park terecht”

DAVID DESSERS,
GEMEENTERAADSLID (GROEN)

Een heel ander verhaal klinkt er bij schepen Devlies. “De Bruulparking verbetert de luchtkwaliteit in de benedenstad. Auto's zullen veel minder daar rondrijden, op zoek naar een parkeerplaats.”

Als alles volgens de plannen van het stadsbestuur verloopt, zou men eind 2016 beginnen aan de bouw van de Bruulparking.

EEN AVONDJE OP LOKOMOTION

Van voordrink tot gestolen panda

Lokomotion, het feestconcept van LOKO, palmde zoals elk jaar in november voor één avond zowat de integrale Leuvense fuifcapaciteit in. De avond verliep quasi probleemloos, al had Alma 2 niet zoveel succes als gehoopt.

JASPER VAN LOY

De Leuvense student staat op donderdag voor existentiële dilemma's. Naar de Rumba, de Albatros of toch maar die knalfuif in Alma 2? Vorige donderdag kon je ze, samen met nog vijf andere zalen, allemaal bezoeken voor vijf euro tijdens Lokomotion.

Het is dus niet zozeer de vraag waar te beginnen, wel wanneer te beginnen. Halfelf is alleszins niet het beste plan. In Alma 2 staat er nauwelijks tien man.

Studenteninspecteur Rik De Langhe is dan al trouw op post. "Vanavond zijn er tien overlastploegen op de been, vier meer dan normaal," zegt hij. "We verwachten een drukke avond."

Het is twintig na elf wanneer we een bijna lege Dulci binnenkomen. "We hebben nochtans veel kaarten verkocht," zegt Dulcibeheerder Jeroen De Koninck. "Studenten beginnen steeds later uit te gaan. Straks zit het hier vol."

Caroline van Rhee, coördinator Internationaal van LOKO, beaamt dat. "De meesten drinken stevig voor en trekken dan pas de stad in. Pas na middernacht waren de meeste zalen vol." Dat zegt ook Jannes Aertsen van VTK, die met VRG en LBK Alma 2 beheerden. "Studenten komen

al zat op het feestje en drinken daar nauwelijks nog iets. Hetzelfde zie je in de fakbars."

Een uitzondering zien we in de Rumba. Om kwart voor twaalf is de zaal daar al gezellig vol. Ook Musicafé begint zich rond die tijd gezellig te vullen. Hier en daar gooien de eersten nog ietwat schuchter de dansbenen los.

Alma 2

Tijd om terug naar 's-Meiers 5 te lopen. Het Studentencentrum doet dienst als crisiscentrum, maar ook en vooral als kassa. Zelfs ver na middernacht komen groepjes studenten tickets scoren. Uiteindelijk worden ongeveer 3670 van de 4200 tickets verkocht.

"Pas na middernacht waren de meeste zalen vol"

CAROLINE VAN RHEE,
LOKO

"Misschien kan de voorverkoop één in plaats van twee we-

"Studenten beginnen steeds later uit te gaan," vertelt Jeroen De Koninck, Dulci. FOTO Anne-marie Dedene

ken op voorhand starten, maar die blijft wel nuttig," vindt Van Rhee. "Doordat de kringen zelf tickets aanbieden, komen studenten zo in contact met hun kring. Zo zien ze ook dat Lokomotion niet alleen van LOKO is, maar van alle Leuvense kringen."

Zoals voorspeld schakelt Lokomotion na middernacht meer dan één versnelling hoger, behalve in één zaal. "In Alma 2 was er weinig volk, maar Masai was *keigoe*," vat een studente in Musicafé treffend samen.

Een kleine check-up ter plaatse toont aan dat dat klopt. De feestgangers zijn slim genoeg om er zelf een mouw aan te passen. Dansers schurken tegen elkaar in de ene helft van de zaal, liefhebbers van het kalme pintjesdrinken doen hun ding in de andere helft.

"We weten niet hoe het komt dat de Alma niet vol was," zegt Van Rhee. "In elk geval gaan we input vragen aan de kringen om een oplossing te vinden voor volgend jaar."

"Alma 2 ligt iets verder weg dan de andere zalen, al weet ik niet of dat zo'n grote drempel is," zegt Aertsen. "Sowieso zijn er ook iets minder tickets verkocht dan vorig jaar."

Bloemenkrans

De kringen hadden volgens Van Rhee een belangrijke rol in Lokomotion. "Ze hebben veel input gegeven en waren supergemotiveerd," zegt Van Rhee. "We hebben bewust heel intensief met hen samengewerkt door bijvoorbeeld kringdeejays op de lineup te plaatsen," zegt Van Rhee. "Ook voor logistieke hulp konden we altijd op hen rekenen."

Aertsen speelt de lof terug naar LOKO. "Alles is heel goed verlopen, er zijn weinig grote problemen geweest. Lokomotion is nochtans geen evidentie om goed te organiseren, zeker omdat LOKO op dit moment geen activiteitencoördinator heeft."

Ondertussen is het tien voor twee. In de Popclub ontmoeten we vermoedelijk de meest aparte naam in de line-up. Panda Style is de naam, inclusief pandamuts, bloemenkrans én een collectie Samson en Gert-cd's.

"Ik sta al voor de vierde keer op Lokomotion," vertelt Panda Style, Pieter Rombouts voor de burgerlijke stand, terwijl enkele studentes een paar meter verderop met zijn pandaknuffel spelen. Spijtig detail: de knuffel werd die avond gestolen en is nog steeds niet terecht.

Diepenbeek gaat bij Leuven te rade rond overlast

Diepenbeek, waar KU Leuven en de UHasselt een campus delen, kampt met enkele overlastproblemen. Om die op te lossen, ging de stad te rade bij delegaties uit Leuven en Geel.

JASPER VAN LOY

Sinds begin dit academiejaar krijgt de politiezone Hazodi (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek, red.), waartoe ook Diepenbeek behoort, steeds meer overlastklachten uit Diepenbeek.

"In onze gemeente liggen er 2000 koten tussen de particuliere woningen," zegt Patrick Hermans, burgemeester van Diepenbeek. "Studenten vertrekken pas laat naar de feest-

zalen en komen in de vroege uurtjes terug. In beide gevallen gaat dat gepaard met veel lawaai en soms zelfs vandalisme."

Om bijkomende expertise in te winnen over overlast, trok een delegatie uit Diepenbeek en van de UHasselt naar Geel en Leuven. "De Geelse campus heeft ongeveer evenveel studenten als die van ons. Ook Geel heeft koten tussen de woonhuizen en een aantal fuifzalen," zegt Hermans.

"Van Leuven, een grotere stad met veel studenten, kunnen we natuurlijk veel leren op het gebied van overlast," gaat Hermans verder. "Een studentenflik hebben we al, maar ook het idee van stewards vonden we heel interessant. Op zich is er nog niks beslist, maar we hebben veel goede ideeën meegenomen."

Fakbars

Ook Bieke Verlinden, Leuvense schepen van Studentenzaken, vond het overleg interessant. "Het is belangrijk dat de verschillende steden waarin de KU Leuven huist een gecoördineerd beleid voeren," zegt ze. "Regelmatig overleg is nuttig, ook buiten het overlastthema."

"De mensen uit Diepenbeek waren geïnteresseerd in de manier

waarop de fakbars zijn georganiseerd," klinkt het bij de schepen. "Dat is het grote verschil met Diepenbeek: de fakbars zijn grotendeels gecentraliseerd in enkele straten," voegt Hermans toe.

"Het idee van stewards vonden we heel interessant"

PATRICK HERMANS,
BURGEMEESTER DIEPENBEEK

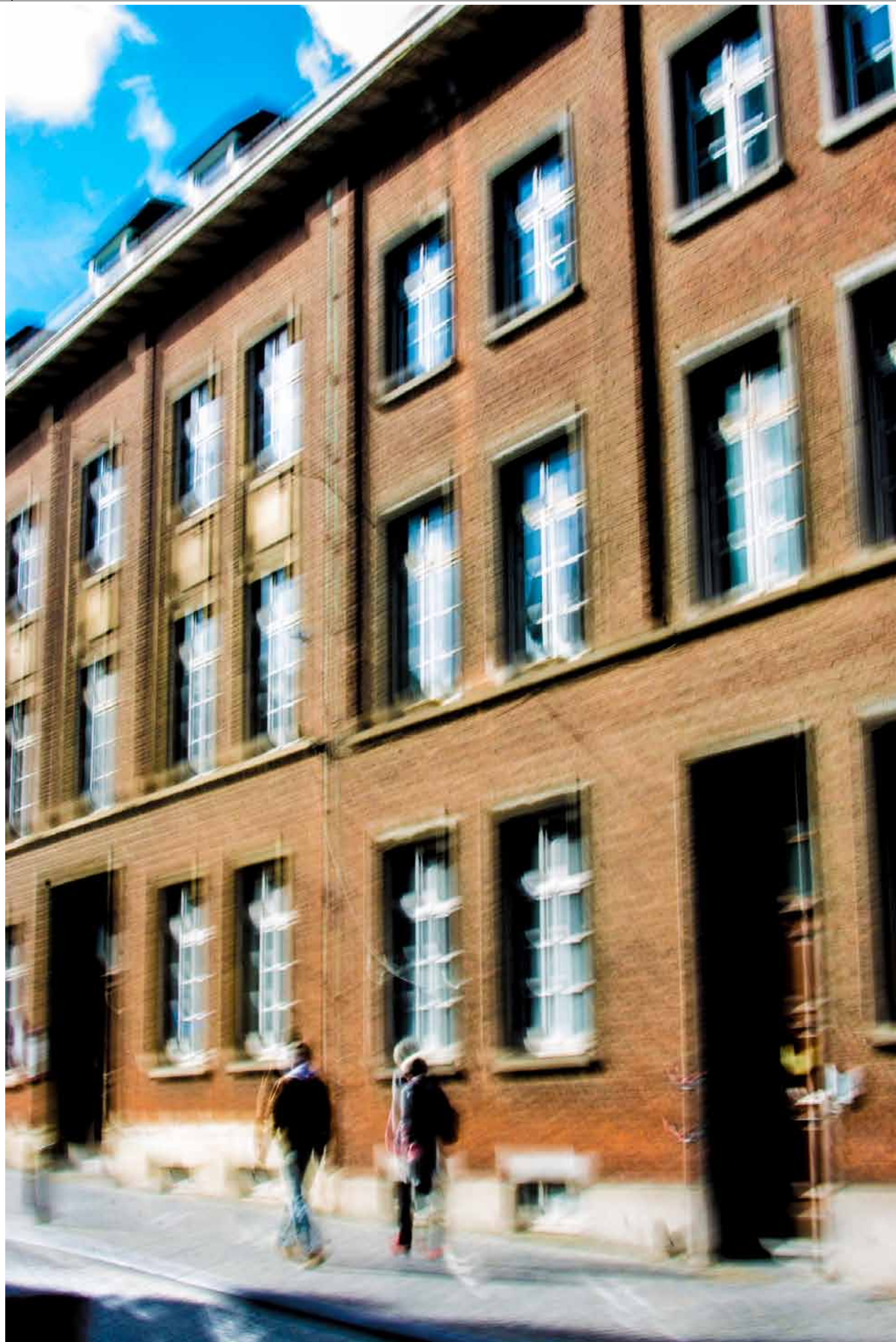
"Het spreidingsplan rond Alma 2 stond ook op de agenda, net als

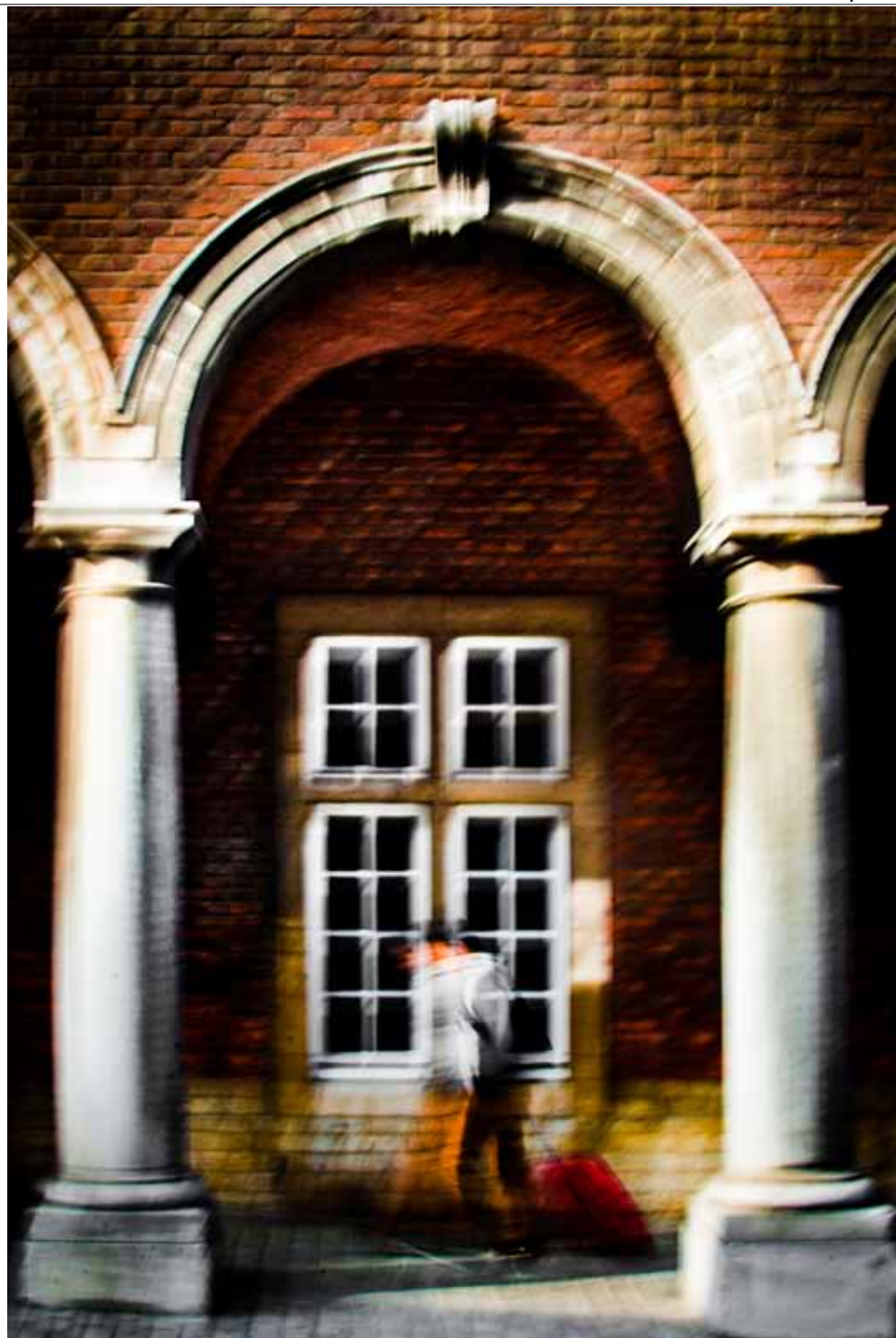
ons preventiebeleid rond overlast en alcoholgebruik," zegt Verlinden.

"In de plaats van een GAS-boete kunnen studenten namelijk een cursus volgen rond die ingaat op de gevolgen van overmatig alcoholgebruik voor de student zelf, maar ook voor zijn omgeving."

"Daarnaast blijft, los van alcoholgerelateerde overlastinbreuken, de mogelijkheid om via een bemiddelingsprocedure de GAS-boete om te zetten in een alternatief," vervolgt Verlinden.

"Een dag meelopen met de reinigingsdienst opent voor heel wat studenten de ogen en is soms veel effectiever om studenten aan te zetten ongewenst gedrag niet meer te stellen," besluit ze.

Scherp Gesteld

Scherp stellen kan soms een tijdje duren. Deze foto's werden genomen met een sluitertijd van een vijfde van een seconde.

FOTO'S VINCENT INAKI PEETERS

20 jaar Tobbackgrad

Al sinds 1995 is Louis Tobback burgemeester van Leuven. Op 15 december kiest de Leuvense sp.a de volgende lijsttrekker voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2018. Eenentwintig jaar bestuur en een nieuwe opvolger: dat verdient een evaluatie.

PAUL-EMMANUEL DEMEYERE, RODERIK DE TURCK, SIMON GRYMOPREZ, MIKA TUYAERTS EN HEIDI VAN ROMPUY

“Twintig jaar besturen, kan je moeilijk zelf evalueren. Het oordeel over mijn schoonheid moet je aan anderen overlaten,” vertelt Louis Tobback op pagina 14 van deze krant. Zo gezegd, zo gedaan. De methode is eenvoudig: zeven deeldomeinen worden beoordeeld door zeven panels van experts. De betrokken schepen krijgt steeds een wederwoord. Een gemiddelde score maakt uiteindelijk de balans op per domein.

De resultaten verbazen niet. Grootste pijnpunt? Mobiliteit, of eerder immobiliteit volgens de critici. Grootste troef? De band met de universiteit en het cultuurbeleid. Financiën, handel, leefmilieu en huisvesting vormen de middenmoot.

Het gemiddelde van die gemiddeldes is 6,5/10. Dé score van 20 jaar Tobback. Niet representatief? Oordeelt u vooral zelf.

“Over mobiliteit is er niet veel te zeggen, onder Tobback is het vooral immobiliteit geworden”

LUC PONSAAERTS, OPEN VLD

HUISVESTING

“Kottekort” en “te duur”: die termen vallen vaak als het woonbeleid van Tobback ter sprake komt. Leuven zou volgens sommigen het Monaco aan de Dijle zijn.

Volgens oppositielid Zeger Debyser (N-VA) is er te weinig ingezet op sociale woningbouw en te veel op grote prestigeprojecten: “We jagen de middenklasse weg, want Leuven is onbetaalbaar geworden.”

Luc Ponsaerts (Open Vld) stelt dat Tobback de markt te veel heeft laten spelen. “Dat is nefast voor de middenklasse die zo niet meer aan de bak komt.” Ponsaerts vindt dat de stad gebruik moet maken van het overschot op de kotenmarkt. “Meer eengezinswoningen (*die nu worden bewoond door studenten, red.*) zouden opnieuw moeten worden omgevormd tot woningen voor jonge gezinnen.”

Volgens Debyser moet de macht van de projectontwikkelaars worden ingeperkt. “Projectontwikkelaars zouden minder *carte blanche* mogen krijgen,” stelt hij. “Investeren en geld verdienen mag, maar projectontwikkelaars moeten gedwongen worden om meer te investeren in parken en openbare ruimtes,” zegt hij.

Een ander veelvernoemd probleem is het grote kottekort van de voorbije jaren. Volgens Katrien Devillé, hoofd van de Huisvestingsdienst van de KU Leuven, is dat een probleem uit het verleden. “In 2010 zijn er buitenlandse studenten terug naar huis gegaan omdat er geen geschikte en betaalbare huisvesting voor hen was en ook een aantal Belgische studenten gingen pendelen omdat er toen een grote krapte op de kamermarkt was.”

Volgens Devillé had die krapte vooral te maken met de grotere instroom van buitenlandse studenten. “Wij hadden de kamerschaarste al eerder zien aankomen maar vooraleer de markt en de universiteit kunnen reageren, gaat er uiteraard wat tijd over.”

Volgens Filip Coussement, kotbaas in Leuven, is er echter een inhaalbeweging ingezet. “Tobback heeft ook goede dingen gedaan die mij als kotbaas natuurlijk niet goed uitkomen. De huurprijs voor koten daalt maar ondertussen gaan de rotte appels er ook uit.” Volgens Coussement is de huidige strategie om in te zetten op grote residenties bovendien de juiste. “Maar er is te laat aan begonnen.”

Stefaan Claeys, hoofd van de technische dienst KU Leuven, is het daar echter niet mee eens. “Acht jaar geleden werd het plan opgesteld om het tekort aan koten aan te pakken maar het duurt altijd een aantal jaar voor er resultaat is.” Volgens Claeys verloopt de samenwerking met de stad en de universiteit voorbeeldig.

Katrien Devillé, Studentehuisvesting KU Leuven 5, Filip Coussement, kotbaas 5, Stefaan Claeys, technische dienst KU Leuven 9, Zeger Debyser, N-VA 2, Luc Ponsaerts, Open Vld 5.

Gemiddelde score:

5/10

CULTUUR

Het panel is het volmondig eens: de Leuvense cultuursector heeft zich op twintig jaar tijd heruitgevonden. “We zijn uit de oertijd naar de hedendaagse tijden gekomen,” vertelt Mike Naert van Het Depot. “Als je kijkt naar de vele nieuwe spelers zoals Museum M, Het Depot en OPEK, dan is dat zonder twijfel een positief bilan.”

“Er komt veel initiatief van onderuit en dat krijgt hier groeikansen,” vult Stijn Devillé van het theatergezelschap Het nieuwstedelijk, aan. “Financieel mag er nog meer geïnvesteerd worden, maar je moet alles op maat zien. Wij zijn geen grootstad.”

Tobback zelf blijkt bovendien een prominente rol te spelen in het cultuurverhaal. “De burgemeester ziet ook het belang in van cultuurvormen die hem persoonlijk niet veel zeggen. Ik betwijfel of hij een fan is van hedendaagse dans of actuele kunst maar toch heeft hij alles naar waarde geschat en ondersteund,” vertelt Steven Vandervelden, directeur van STUK. “Bovendien durft hij zijn nationaal gewicht te gebruiken voor de grote cultuurdossiers.”

Ook schepen van Cultuur Denise Vandevort (sp.a) is positief over de samenwerking met de burgemeester: “Ik moet hem bij elk project overtuigen, maar als hij ziet dat er goede argumenten zijn, steunt hij dat altijd. Inhoudelijk moet hij zich niet, dat is ook niet zijn taak.”

“Het enige echte, structurele pijnpunt dat ik kan bedenken is de zomerprogrammatie,” vertelt Vandervelden. “We hadden al veel langer een ambitieus en internationaal verhaal moeten ontwikkelen dat naast de typische Leuvense evenementen kon staan.”

Daarnaast is er geen grote podiumkunstenzaal in Leuven, haalt vicerector Cultuurbeleid Katlijn Malfliet aan. “Dat is een gebrek, maar die komt er in de toekomst wel op de vernieuwde Hertogensite,” nuanceert ze.

“Aan beide kritiekpunten wordt gewerkt,” vertelt ook schepen Vandevort. “Wat de zomerprogrammatie betreft, hebben we met Het Groot Verlof een nieuwe start genomen. De dienst cultuur wil daar in de toekomst nog een tandje bijsteken.”

“Daarnaast komt er effectief een nieuwe podiumkunstenzaal, al zal dat project niet voor deze legislatuur zijn,” gaat ze verder. “We hopen alle voorbereidingen binnen drie jaar af te hebben om dan meteen te beginnen bouwen.”

Marc Vervenne, ex-voorzitter Commissie Cultuur KU Leuven 9, Mike Naert, Het Depot 9, Stijn Devillé, Het nieuwstedelijk 8, Steven Vandervelden, STUK 8, Katlijn Malfliet, vicerector Cultuurbeleid KU Leuven 8.

Gemiddelde score:

8,5/10

HANDEL

“Ik denk dat we zeker mogen zeggen dat we een betere stad hebben dan 20 jaar geleden”, zegt Guy Dierick van UNIZO Leuven. “De binnenstad is vernieuwd door bouwprojecten en gevelrenovaties. Anderzijds heb ik het gevoel dat het beter kan op het vlak van communicatie rond mobiliteit. Leuven heeft een slecht imago als het gaat over bereikbaarheid en parkeerprijzen.”

Mobiliteit lijkt een splijtzwam tussen de handelaars. Enkele panelleden treden Dierick bij, anderen volgen de visie van Eric Claes, hoofdredacteur van *Handelen in Leuven*: “We hebben nu een mooie binnenstad gekregen met voetgangerszones, die aantrekkelijk is voor toeristen, hoewel een degelijk parkeerbeleid noodzakelijk blijft. Mensen moeten zich anders organiseren, maar Leuven staat nu wel toeristisch op de kaart. Het aantal overnachtingen is explosief gestegen door die aantrekkelijke binnenstad.”

Volgens Karen Van Herck (N-VA), oppositielid in de commissie handel, is er een te grote verkoking binnen het stadsbestuur: “De diensten werken vaak naast elkaar. De samenwerking tussen handel en toerisme gaat de goede kant uit, maar de samenwerking op het vlak van mobiliteit loopt heel slecht.”

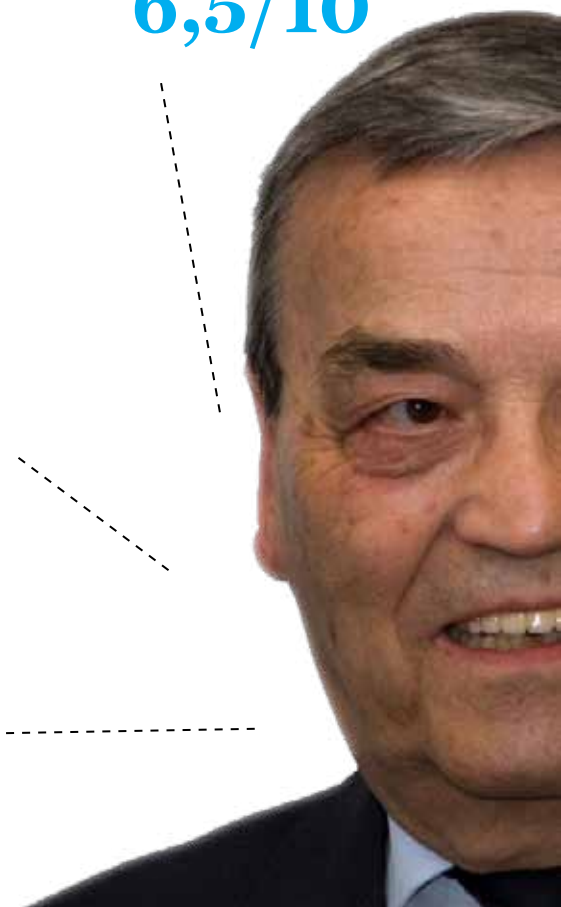
Dat beamen ook Evert Thys van vzw Oude Markt en Rikky Evers, ondervoorzitter van *Leuven handelt!*: “Het beleid staat te los van elkaar. Er wordt goed en hard gewerkt op de departementen, maar er valt meer uit te halen mocht men echt bezielde samenwerken. Het geheel kan en moet meer zijn dan de som van zijn delen,” vat hij het mooi samen.

Erik Vanderheiden, schepen voor handel, kent het probleem: “Daar wordt volop aan gewerkt. Zo is de shopmaand in Leuven op bepaalde punten, zoals op het vlak van hotelarrangementen, in samenwerking met de dienst toerisme georganiseerd. We doen dus serieuze inspanningen, al kan die samenwerking zeker nog verdiept worden.”

Guy Dierick, UNIZO Leuven 6,5, Karen Van Herck, N-VA 4, Eric Claes, *Handelen in Leuven* 8, Evert Thys, vzw Oude Markt, 6,5, Rikky Evers, Leuven Handelt 7,5.

Gemiddelde score:

6,5/10

MOBILITEIT

“Er had er meer kunnen gebeuren, maar daarmee trap ik open deuren in,” begint Jos Vandikkelen, directeur van Velo vzw. “Toback heeft tijdens zijn beleid wel de kar van de sociale economie getrokken, en dus ook van Velo.”

“Over mobiliteit is er niet veel te zeggen, onder Toback is het vooral immobiliteit geworden,” vindt ook Luc Ponsaerts (Open Vld). “De problemen zijn legio: de almacht van De Lijn in het centrum, onvoldoende randparkings, verzadigde steenwegen, geen veilige fietsmobiliteit... Gent heeft al sinds 1993 een fietsbeleidsplan, in Leuven zou er tegen 2016 een plan zijn.”

Ook Frans Dumont van Groen is negatief. “Het stadsbestuur weigert al twintig jaar om de zware openbaar vervoersassen in de binnenstad te ‘vertrammen’.”

“Mobiliteit is nooit belangrijk geweest voor Toback,” vindt Erik Daems van de Leuvense fietsersbond. “Mobiliteit is versnipperd tussen burgemeester en schepenen, omdat er 20 jaar geen schepenen van Mobiliteit is geweest. Dat is desastreus gebleken.”

Maarten Verbiest, adviseur mobiliteit aan de KU Leuven, is milder. “Er zijn goede zaken gerealiseerd, zoals de toename van autoluwe zones,” vindt hij, “maar er zijn zaken die beter kunnen. Zo is de Bondgenotenlaan een doorn in het oog van het mobiliteitsbeleid.”

“Mobiliteit is in heel Vlaanderen moeilijk,” reageert schepenen Carl Devlies (CD&V). “De kritiek op het gebrek aan één mobiliteitsschepenen is larie: de schepenen die verantwoordelijk zijn voor mobiliteit vormen een perfect team. De betrokken diensten hebben een efficiënte organisatie en werken ook goed samen.”

“Inzake fietsbeleid is er enorm geïnvesteerd. Dat is een van de eerste prioriteiten van het college. En of wij nu een tram willen of niet: dat wordt op Vlaams niveau geregeld en daar zijn geen middelen voor,” besluit Devlies.

Jos Vandikkelen, Velo vzw 7, Luc Ponsaerts, Open Vld 4, Frans Dumont, Groen 4, Maarten Verbiest, KU Leuven 6, Erik Daems, fietsersbond Leuven 2.

Gemiddelde score:

4,5/10

LEEFMILIEU

“Leefmilieu is niet Tobacks sterkste interesse,” vertelt Katlijn Malfliet, vicerector Duurzaamheidsbeleid. “Toen ik tien jaar geleden in de gemeenteraad zetelde, was milieu amper een *issue*. Die bezorgdheid is er pas recent gekomen.”

En dat is te laat, vindt gemeenteraadslid Fatiha Dahmani (Groen): “Leuven had een andere stad kunnen zijn als we daar eerder een prioriteit van hadden gemaakt. Onze burgemeester ligt jammer genoeg niet wakker van het milieu.”

Toch ziet Jo Symons, voorzitter van Vrienden Heverleebos en Meerdaalwoud, een positieve evolutie: “Het groenbeheer van de stad evolueert duidelijk naar een natuurlijke en inheemsgerichte aanpak.” Al moeten er nog inspanningen worden geleverd, vindt ook Yves Vanden Bosch van Natuurpunt Leuven: “De stad zou projectontwikkelaars moeten aansporen groener te denken en minder te betonen.”

Ook schepenen van Leefmilieu Mohamed Ridouani (sp.a) gelooft dat het groene stadsgevoel nog beter moet: “Ik heb het dan vooral over kleinschalige elementen zoals grasperkjes of groene gevels. De stad zet nu al actief in op die groene beleving. Op acht jaar tijd is er 30 procent groen bijgekomen dat publiek toegankelijk is.”

En wat met Leuven Klimaatneutraal, het groene paradepaardje van de stad? “Met dat project is milieu eindelijk een prioriteit,” vertelt Dahmani, “maar het stadsbestuur stemt haar beleid nog te weinig af op dat klimaatneutrale.”

“Schepenen Ridouani krijgt niet genoeg steun,” vult Vanden Bosch aan. “Met een andere burgemeester zou dat beter gaan. Toback heeft hier totaal geen voeling mee.”

Schepenen Ridouani zelf benadrukt echter dat hij wel kan rekenen op de steun van de burgemeester: “Hij heeft me nooit iets in de weg gelegd en ik heb altijd mijn ding kunnen doen. Ook Leuven Klimaatneutraal is er effectief onder zijn burgemeesterschap gekomen.”

Katlijn Malfliet, vicerector Duurzaamheidsbeleid KU Leuven 4, Fatiha Dahmani Groen 5,5, Yves Vanden Bosch, Natuurpunt Leuven 5,5, Peter Tom Jones Leuven klimaatexpert 6,5, Jo Symons, Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud 6.

Gemiddelde score:

5,5/10

FINANCIËN

Op het vlak van financiën zijn de meningen eensgezind. “Het financieel beheer is goed gedaan, in die zin dat alles correct technisch is uitgevoerd. De financiële keuzes die gemaakt zijn, zijn echter slecht,” vat Hans Bracquené (Open Vld) samen.

“Leuven is op financieel vlak een gelukzak,” bevestigt Rik Daems (Open Vld). “De royale inkomstenbasis leidt echter tot een laks uitgavenbeleid. Er worden grote uitgaven gedaan en veel subsidies uitgedeeld waar nul visie achter zit. Bovendien vermindert de schuldgraad van Leuven te traag.”

“Bij de subsidies van cultuur en vrije tijd hebben we vragen naar de doelmatigheid, we vragen ons af of we wel de juiste doelgroepen bereiken,” zegt Zeger Debyser (N-VA). “Qua financieel beleid vinden we dat er relatief weinig geld gaat naar mobiliteit en woonbeleid.”

“Mijn grootste probleem is echter dat we in een duale stad leven, waar de middenstand het moeilijk krijgt,” vult Debyser aan. “20 jaar socialistisch beleid heeft tot een rijke bovenlaag en vrij grote arme bevolking geleid.”

De groene fractie geeft het college echter een beduidend betere score. “Het college geeft het goede voorbeeld op vlak van zuinigheid,” vindt Toon Toelen. “Er is een veilig en risico-arm beleid gevoerd.”

“Al kunnen er dingen beter. Er bestaan bijvoorbeeld nog steeds belastingen zonder gerechtvaardigd maatschappelijk doel,” vindt Toelen. “Het aandeel vaste kosten in het totale budget, zoals personeel en gebouwen, wordt ook steeds groter. Daardoor vermindert het budget waarmee je sturend beleid kan voeren.”

Schepenen van Financiën Carl Devlies (CD&V) vindt de score lachwekkend. “Een beoordeling van 6 kan niemand ernstig nemen. Als men op die manier een financieel beleid beoordeelt, is dat is om te verdoezelen dat Leuven echt een goed beleid gevoerd heeft.”

“Goede investeringen, lage fiscale druk en een vermindering van de schuld getuigen van een goed beleid,” vindt Devlies. “De investeringen, zoals in de stationsomgeving of de Vaartkom, waren goed gekozen en trokken verdere privé-investeringen aan. Bovendien worden de subsidies toegekend op basis van reglementen en maken ze maar een klein deel uit van het budget.”

Hans Bracquené, ex-fractieleider Open Vld 5, Zeger Debyser, fractieleider N-VA 4, Rik Daems, fractieleider Open Vld 6, Hagen Goyvaerts, fractieleider Vlaams Belang 6,5, Toon Toelen, Groen 7,5.

Gemiddelde score:

6/10

RELATIE UNIVERSITEIT EN STUDENTENBELEID

“De samenwerking met de stad verloopt uitstekend,” vat Mark Waer, de vorige rector van de KU Leuven, de relatie samen. Ook André Oosterlinck, erector en voorzitter van de Associatie KU Leuven, treedt hem bij. “Wat betreft de relatie met de universiteit is Toback een verlichte burgemeester.”

“Ik kan zeggen dat al mijn collega-rectoren jaloers waren op hoe onze burgemeester altijd aanwezig was,” vult Waer aan.

Die goede samenwerking is de stad alleen maar ten goede gekomen, vinden beide ex-rectoren. “Toback heeft zich gerealiseerd dat universiteit en stad een tweeling zijn. Zonder de universiteit zou zijn stad zijn zoals Aarschot of Diest. Met de universiteit is Leuven een wereldstad,” verduidelijkt Oosterlinck.

Ook Hans Bracquené (Open Vld) heeft niets dan lof als het op de relatie met de universiteit aankomt. “Toback heeft de belangen van Leuven goed verdedigd op dit punt.” Als ondersteuning daarvoor, verwijst Bracquené naar IMEC (*spin-off van KU Leuven, red.*). “Wat Toback daar mogelijk gemaakt heeft, is een grote verdienste.”

Wat studenten betreft is er iets meer discussie. “Toback heeft een *no nonsens* stijl en heeft regelmatig gezegd dat de studenten van deze generatie weinig geëngageerd zijn,” vertelt Mark Waer.

“Toback vindt ook dat studenten te veel bezig zijn met uitgaan en te weinig met de problemen van deze wereld. Dat is misschien de socialist in hem die naar boven komt en zal voor een stukje te wijten zijn aan de generatiekloof,” vervolgt Waer.

Ook Oosterlinck begrijpt de situatie. “De burgemeester wil orde en tucht in de stad en de studenten willen eens goed uitgaan.” Toch vindt de erector dat de inwoners van Leuven meer begrip moeten tonen. “Het is een beetje zoals gaan wonen in Zaventem, dan moet je ook niet gaan klagen over de vliegtuigen.”

Commissaris Marc Vranckx van de Leuvense politie toont zich zeer tevreden over de aanpak van de burgemeester. “We hebben enorme stappen voorwaarts gezet. De relatie met de politie is mede door de burgemeester geëvolueerd naar een situatie waar we frequent overleggen, dat was vroeger veel minder het geval.”

Daardoor kan de politie de overlast die een groeiende studentenpopulatie met zich meebrengt beter aanpakken, weet Vranckx. “Uit overleg met onder andere de stad en de studenten hebben we besloten met studenten als stewards te werken. Dat heeft veel klachten opgelost, zeker in de Tiensestraat waar de buurtbewoners het niet meer zagen zitten.”

Mark Waer, KU Leuven 10, André Oosterlinck KU Leuven 8,5, Hans Bracquené Open Vld 8, Marc Vranckx Politie Leuven 9, Rik Daems, Open Vld 6,5.

Gemiddelde score:

8,5/10

“Al mijn collega-rectoren waren jaloers op hoe onze burgemeester altijd aanwezig was”

MARK WAER, EX-RECTOR KU LEUVEN

Louis Toback

Sociaal

BURGEMEESTER TOBBACK EVALUEERT 20 JAAR BURGEMEESTERSCHAP

“Het oordeel over mijn schoonheid moet ik aan anderen overlaten”

Een evaluatie van twintig jaar Tobbackgrad zou waardeloos zijn zonder de stem van Louis himself. Een openhartige burgemeester overschouwt zijn tijdperk: “Ik geef graag toe dat mobiliteit een probleem is en blijft.” Maar ook: “Soms zijn we slachtoffer van ons eigen succes.”

RODERIK DE TURCK EN
SIMON GRYPONPREZ

Hoe evalueert u zelf uw beleid?

Louis Tobback: «Daar kan ik onmogelijk op antwoorden. Twintig jaar besturen, kan je moeilijk zelf evalueren. Het oordeel over mijn schoonheid moet ik aan anderen overlaten.»

Er zijn toch zaken die u hebt verbeterd?

Tobback: «Even een voorafgaande stelling poneren: er lopen hier nog maar weinig mensen rond die zich kunnen voorstellen hoe het hier twintig jaar geleden was.»

«Ik ga herhalen wat ik al vaak gezegd heb: Leuven werd voor 1995 correct bestuurd. De rekeningen klopten, de burgerlijke stand werd goed bijgehouden en het huisvuil werd opgehaald. Ik heb *bijlange* geen puinhoop aangetroffen.»

«Maar ik denk rustig te mogen stellen - u mag alle onpartijdige mensen daarover ondervragen - dat we de ene kans na de andere misten. We waren toen al de vierde grootste stad van Vlaanderen, maar hoorden er niet bij. Dat kwam bijvoorbeeld omdat de meerderheid in Brussel geen enkele invloed had.»

Het beleid voor u was degelijk, maar er was geen “pull” in Brussel en te weinig besluitvaardigheid?

Tobback: «Niet te weinig, het mankeerde hen totaal aan besluitvaardigheid. Men was administratief compleet in orde, maar financieel hadden ze ruimte die ze niet durfden gebruiken.»

Leuvense miljonairs

Zijn er zaken waarvan u zegt: dit heb ik minder goed gedaan?

Tobback: «Er zijn dingen die niet gelukt zijn (*aarzelt even*). Dat is echter geen probleem van voortschrijdend inzicht. Ik weet niet of ik vandaag veel dingen anders zou doen. Er zijn zaken die het gevolg zijn van je eigen succes.»

«Neem nu de woonprijzen: wonen in Leuven is duur. De kost van woningen is duidelijk een probleem. Je zit natuurlijk met een vrije markt, waarvan ik een koele minnaar ben. De woningen zijn duur omdat het hier aangenaam wonen is en velen hier willen komen wonen. Daar hebben we als schepencollege trouwens veel aan bijgedragen.»

“We zijn een van de groenste steden van Europa”

Hoe evalueert u uw samenwerking met de universiteit?

Tobback: «Ik heb van in het begin getracht goed samen te werken met de grote spelers in Leuven. De grootste daartussen is natuurlijk de universiteit.»

«Ik kan best begrijpen wat men André Oosterlinck onder andere in *Veto* verwijt (*Oosterlinck wordt doorsommigente autoritair genoemd, red.*). Maar het voornaamste is dat Oosterlinck de universiteit wakker heeft geschud. Dat is mede mogelijk gemaakt door al die technologieën en *spin-offs*.»

«Ik maak mezelf met die stelling niet populair, maar het is zo. Vandaag leven we in een sfeer waar *De Standaard* schrijft over “de Leuvense miljardairs”. Eigenlijk interesseert me dat niet.»

Verschillende rectoren zijn erg positief over hun relatie met u. Heeft u de relatie met de universiteit verbeterd?

Tobback: «De wijze waarop de stad en universiteit zich hier in elkaar vervlechten, vind je op weinig andere plaatsen terug. Oud-rector Dillemans vertelt mij dat het daarvoor minder vlot ging. Toen ik schepen was in de jaren 1971-1977 was de relatie tussen de universiteit en burgemeester Smet zeer koel. Mijn voorganger had nog méér dat gevoel.»

Universiteit en stad, een onscheidbare tweeling?

Tobback: «Inderdaad, maar mijn voorgangers hebben dat niet begrepen.»

“Wij hebben op weinig vlakken zo veel gedaan als inzake mobiliteit”

Vandaag kun je niet anders dan samenwerken. Als ik hier straks buiten wandel, kom ik op de hoek een professor tegen die ik ken. (*lacht*)»

5,5 miljoen

Mobiliteit moet een stuk beter, vinden velen.

Tobback: «Ik ben daar ook een van. Ik geef graag toe dat mobiliteit een probleem is en blijft. Men is het echter niet eens over de oplossingen.»

Onze panelleden zeggen dat er niet genoeg gedaan is. Vindt u dat ook?

Tobback: «Nee. Wij hebben op weinig vlakken zo veel gedaan als inzake mobiliteit. Het is moeilijk voor velen om dat te geloven. Mensen hebben vaak allerlei meningen over mobiliteit, maar ernaar handelen is te veel gevraagd.»

«Er zijn - ik herhaal dat tot zagens toe - 5,5 miljoen ingeschreven wagens in België. Vandaar dat je ook meer wroef krijgt tussen auto, fietser, voetganger en bus. We zijn met heel veel.»

Ook hier slachtoffer van uw eigen succes?

Tobback: «Ja, als je dat zo wil noemen. Als de mensen die zagen over de verkeersdrukke voor hun deur eens te voet of met het openbaar vervoer naar hun werk zouden

gaan, dan zouden er maar 3,5 miljoen auto's rondrijden. Zo lang je dat gegeven niet verandert, vecht je tegen de bierkaai.»

«Er zijn gewoon te veel auto's. Remedies om dat op te lossen, zijn er niet als burgemeester. Een eerste maatregel die het aantal serieus kan reduceren, is de bedrijfswagens verbieden.»

Uw fietsbeleid - of het gebrek daaraan - krijgt de wind van voor.

Tobback: «We hebben nooit zo veel voor fietsers gedaan als vandaag. In '98 lagen de fietsen aan het station allemaal tegen het posthuis, waar nu de KBC zit. Dat was dertig rijen diep. Je kon toen niet anders dan eentje stelen, want als je fiets te ver lag, raakte je er niet aan. Dat is nu opgelost.»

U houdt zich te afzijdig wat leefmilieu betreft, vinden sommigen. Laat u alles over aan schepen Mohamed Ridouani?

Tobback: «Nee, dat is een onjuiste voorstelling. Ondanks mijn reputatie heb ik steeds de grootste ruimte gegeven aan mijn schepenen. Waarom zit je anders met tien in het college?»

«Ik heb niet dezelfde *feeling* wat milieu betreft als Mohamed. Ik houd me helemaal niet afzijdig, ik steun Mohamed volledig. We zijn een van de groenste steden van Europa.»

U haalde uw reputatie aan. Volgens sommigen bent u te autoritair en laat u schepenen te weinig hun gang gaan. Klopt dat?

Tobback: «Dat is niet wat ik iedere week ervaar in het schepencollege. We hebben in 21 jaar nooit tegen elkaar gestemd. Een paar keer is er intern indicatief gestemd over bijvoorbeeld een bouwvergunning. Dat mag nu publiek worden, maar iedere keer heb ik die stemming verloren (*lacht*).»

“Twintig jaar besturen, dat kan je moeilijk zelf evalueren” Louis Tobback

RECENSIE PARDON! SORRY DAT IK LEEF

Routine, routine en nog eens routine

“Pardon! Sorry dat ik leef.” Aangetrokken door die titel, liep de Leuvense schouwburg vol met nieuwsgierigen. Het theatergezelschap “SKaGen” bracht een ludiek rollenspel tussen een procureur en iemand die net een misdrijf heeft gepleegd.

LOUISE GOEGBEUR

Als een vlieg in een achterkamertje van het justitiepaleis is het publiek getuige van een hele reeks ondervragingen. *Pardon! Sorry dat ik leef* is gebaseerd op een film *Délits flagrants* van Magnumfotograaf Raymond Depardon, die een reeks beelden maakte van ondervragingen in het justitiepaleis van Parijs.

Aan de hand van verrassende personages, gevatte en grappige dialogen, confronteert *SKaGen* de toeschouwers met de dagelijkse routine van een procureur. Het toneelstuk is dan ook een einde-loze variatie op de ondervraging van een beklagde.

Het stuk toont het contrast tussen de staat als machine en iemand die zich goed wil praten

“U bent een beetje doof he?” - “Ja Mevrouw de Procureur.” Zo opende de eerste dialoog. Het decor, een schijf met daarop een tafel, twee stoelen en erboven

een grote lichtbak, simuleert een klein, kunstmatig belicht bureau ergens in het justitiepaleis. In dat bescheiden decor en met beperkte theatrale middelen weten de drie acteurs, Valentijn Dhaenens, Korneel Hamers en Clara van den Broek, het publiek een ruim uur te boeien.

In het begin wordt elke rolwisseling nog duidelijk aangekondigd door het tussenspel van een orgeltje of door de schijf volledig te laten ronddraaien. Dat symboliseert de dagdagelijkse routine. Naarmate het toneelstuk vordert, wordt het tempo verhoogd.

Een heel aantal beklagden passeren de revue: een drugsverslaafde, een oplichter, een prostituee die auto's steelt, een man die zijn vrouw slaat. De acteurs wisselen steeds sneller van personage, personages veranderen van rol en van geslacht, verplaatsen zich in de rol van de ander of vallen zelfs uit hun rol.

Negatieve spiraal

Het theaterstuk stelt scherp op het immense contrast tussen de staat als machine en een man of vrouw die er alles aan doet om zich goed te praten. Voor de één is dit dagdagelijkse routine, voor de ander een zeldzame gebeurtenis waar veel van afhangt.

Die tweestrijd is toepasbaar op de gehele mensheid, vertelt Marie-Paule Van Langenhoven in het panelgesprek na de voorstelling. Van Langenhoven is substituut-procureur des Konings in Leuven: “Elke persoon kan evengoed aan beide kanten van de tafel zitten. Het hangt van toeval af welke rol je in de maatschappij in-

PERSFOTO Wendy Marjissen

neemt. Door een tegenslag kan je snel in een negatieve spiraal terecht komen en aan de andere kant van de tafel belanden.”

Ook actrice Clara van den Broek wijst tijdens het panelgesprek op die inwisselbaarheid: “Hoewel de machtsverhouding op het eerste zicht evident lijkt, is het niet altijd duidelijk waar de

macht ligt. Als de ondervraagde weigert te antwoorden, verliest de ondervrager zijn macht.”

Ze concludeert dat de inhoud van de opvoering betreuenswaardig is. “Ik geloof wel ergens in de maakbaarheid van de maatschappij, maar met sommige mensen komt het nu eenmaal nooit goed,” aldus Van den Broek.

UITGEVERIJ P BESTAAT 25 JAAR

“Poëzie uitgeven is een uit de hand gelopen hobby”

Op een doodsprentje of in een liefdesbrief duikt poëzie regelmatig op. De Leuvense Uitgeverij P geeft al 25 jaar lang gedichtenbundels uit. “Poëzie wordt te weinig gelezen,” vindt uitgever Leo Peeraer.

MARGOT DE BOECK

“Voor velen is poëzie de eerste grote liefde in de literatuur, maar het wordt weinig gekocht,” vertelt Peeraer. Poëzie uitgeven doet hij daarom al 25 jaar in bijberoep: “Het is een uit de hand gelopen hobby,” lacht hij.

Uitgeverij P is een kleine uitgeverij. Toch geniet Peeraer bekendheid in de dichterswereld: “Grote uitgevers moeten winstmarges kunnen uitkeren, maar bij poëzie valt er niets te verdienen. Wij geven met tien à vijftien bundels per jaar tien procent van alle in het Nederlandse taalgebied uitgege-

ven bundels uit. We zijn dus geen kleine speler.”

“Met poëzie valt niets te verdienen”

LEO PEERAER,
UITGEVERIJ P

Jozef Deleu is poëziekenner en bekend als hoofdredacteur van het poëzietijdschrift *Het liegend konijn*. Hij prijst Peeraer: “Een kwarteeuw stand houden met enkel poëzie, is overleven dankzij liefde voor de poëzie. Uitgeverij

P speelt daarom een unieke rol in ons poëzielandschap.”

Deleu vervolgt: “Niet alle bundels moesten zo nodig, maar bij een grote uitgever is dat ook zo. In het land van de Nederlandstalige poëzie moet gezaaid worden, in de wetenschap dat niet alles uitgroeit tot edel gewas. Dat is een moedige attitude tegenover jonge dichters.”

Een klein gaatje

Poëzie wordt weinig verkocht, en dat beaamt ook Barbóék-uitbater Lies Van den Berghe: “Poëzie is een extra. Het is altijd voor een niche geweest, en dat zal zo blijven. Wij leggen het hier graag, want als het er ligt, nemen mensen het mee. Het vult een klein gaatje in de markt.”

Peeraer vreest de concurrentie van internet of e-readers niet: “Mensen willen poëzie kunnen

vasthouden, het in hun binnenzak of handtas steken. Poëzie kan je altijd opnieuw herkauwen.”

“Poëzie is altijd een niche geweest, en dat zal zo blijven”

LIES VAN DEN BERGHE,
UITBATER BARBÓEK

Peeraer is minder fan van een andere evolutie in het poëzielandschap: “Steeds meer dichters kruipen op het podium met *slam poetry*. Maar als je dat op papier ziet, valt het poëtisch niveau van die teksten vaak tegen.”

Bij de leest

Peeraer wijst op het hoge aantal manuscripten dat hij jaarlijks

krijgt opgestuurd: “Vaak zijn dat jonge mensen voor wie het schrijven therapeutisch is of oudere mensen die hun frustratie van zich moeten afschrijven.”

Zelf vindt de uitgever het belangrijk bij de leest te blijven, daarom werd hij zelf uitgever en geen dichter: “Als er iets bijzonders binnenkomt, moet je onmiddellijk toehappen. Een goede uitgever behoedt de dichter voor stomiteiten, zoals te snel een tweede dichtbundel uitgeven.”

Met zijn uitgeverij steunt Peeraer jong talent, al is de jongste dichter in zijn schrijversbestand niet jonger dan 40 jaar.

“Steeds meer jonge dichters trekken naar Nederlandse uitgeverijen. Om jong talent aan te trekken, organiseren we in januari een poëziewedstrijd,” zegt Peeraer.

Cultuur

POETRY SLAM: HÉT NIEUWE, POPULAIRE GENRE

Zeg het met woorden

In oktober vond het Belgisch Kampioenschap Slampoetry plaats in Muntpunt in Brussel. De Brusselaar Simon Raket won de titel met zijn tekst "Speakeasy club". Gemakkelijker gezegd dan gedaan, want deze nieuwe vorm van performance dichtkunst is absoluut niet "easy".

EMMA CAEYERS

"Je kan je niet verbergen maar moet iets te zeggen hebben" Jan Asselberghs, Leuvense slammer
CARTOON Pjotr Hubin

"Het schrijfproces is ééntje van schrappen," vertelt Kevin Amse, deelnemer aan het BK en oprichter van het Gentse collectief Slambacht. "Bij poetry slam ligt de nadruk op de performance en de inhoud van de voorgedragen tekst."

Slammers worden vaak vergeleken met bokkers die met hun tekst rake klappen uitdelen. In het kader van een competitie moeten ze in een korte tijdspanne, vaak drie minuten, zowel de jury als het publiek proberen te overtuigen.

"Het enige dat je nodig hebt, is een tekst en een luisterend oor"

MARTIJN NELEN,
VICE-KAMPIOEN POETRY SLAM 2015

"Je moet je goed bewust zijn met wie je te maken hebt. Zo kan je op het publiek inspelen om je tekst extra kracht bij te zetten," vertelt Martijn Nelen, vice-kampioen poetry slam. "Want in tegenstelling tot gewone poëzie, valt het medium van papier weg en sta je in direct contact met het publiek. Het enige wat je nodig hebt, is een tekst en een luisterend oor. Slam kan een alternatief zijn voor de klassieke poëzie en het rappende genre in de hiphop."

Toegankelijk

"Poetry slam is een toegankelijk genre," vindt Amse. "Slams worden georganiseerd in café's, de toegang is meestal gratis en de inschrijvingen staan open voor iedereen. Ook de inhoud zelf is

meestal erg toegankelijk. Vaak zijn het maatschappijkritische teksten of wordt verhaald over persoonlijke kwesties waarin anderen zich kunnen herkennen."

Ook in Leuven houden jongeren zich bezig met het populaire genre. "Het mooie aan poetry slam is dat het publiek effectief luistert naar de inhoud van je tekst, wat vaak bij hiphop een beetje verwaarloosd wordt," zegt de Leuvense slammer Jan Asselberghs "Je kan je niet verbergen achter woorden, je moet iets te zeggen hebben."

Als onderwerp van zijn thesis bekijkt Asselberghs hoe poetry slam jongeren kan vormen. "Jongeren kunnen zeggen waar ze voor staan, ze hebben een stem gekregen om te vertellen wat hen dwars zit. Dat kan zelfs therapeutisch werken. Vooral de sfeer van zo'n avond spreekt aan, er zijn geen barrières."

Absolute vrijheid

Iedere slammer kiest vrij het ritme, de flow, van zijn performance. "Dat je als performer zonder beat op het podium staat, maakt dat je vrijer bent wat het ritme betreft," vertelt Tom Demuyne, mede-slambachter. "Het hoeft niet altijd de boem-boem-tak te zijn van de hiphop en er wordt niet in maten geteld. Dus je mag al eens "uit de maat" gaan om je punt te maken."

"Er kan ook gebruik worden gemaakt van stijlfiguren, rijmvormen," gaat Demuyne verder, "maar vooral punchlines maken indruk. De klemtoon binnen de performance kan dus verschillen naargelang de slammer."

Wie kennis wil maken met een avondje woord, kan eens een kijkje nemen op de volgende datums: Sprekende ezels 7 december 2015, Jazz n' Words 9 december 2015.

CulTip

Leuven beschikt over een uitgebreid cultureel aanbod, waardoor het soms moeilijk kiezen is. Elke maand schiet een Leuvense cultuurprominent te hulp en maakt hij/zij een selectie. Deze keer loodst Marc Erkens, departementshoofd van het Lemmensinstituut, ons door de culturele maand.

LOTTE VANAOKEN

Tip 1

3-5 december

Hoop

OPEK

PERSFOTO

"Misschien niet meteen *gefundenes Fressen* voor wie nooit eerder naar het theater ging, maar een aanrader voor de doorwinterde theaterbezoeker. Wie een avondje wil doorbrengen met een blijspel zal van een koude kermis thuiskomen. *Diehards* kunnen er echter hun hart ophalen aan de personages die niet langer een rol willen spelen, maar ernaar streven om één te worden met het publiek."

"Ook dit stuk van Het nieuwstedelijk raakt actuele thema's zoals bijvoorbeeld de economische crisis. Hiermee volgt het gezelschap de algemene tendens van het hedendaags theater. Wie al eerder naar OPEK ging, weet wat hen te wachten staat."

Tip 2

19 december

Kersttijd wereldtijd

Abdij van Vierbeek

"Het is weer bijna Kerstmis. Voor wie op zoek is naar een stevige, muzikale sfeerschepping is dit jaarlijkse kerstconcert een aanrader. Clari Cantores, Clari Cantulli en Clari Cantus zorgen ook dit jaar weer voor een portie stemmige muziek met een actuele *touch*."

"De drie gezelschappen zorgen samen voor een gevarieerd concert. Niet alleen in leeftijd is er voldoende variatie, maar ook het repertoire van de koren van vzw Cantus is uiteenlopend."

Tip 3

17 december

Tijd(ver)loop

LUCA campus Lemmens

"Op 17 december kan je op de Lemmensberg terecht voor een duo van cello (Geert De Bièvre) en dans (Michael Pomero). Geert De Bièvre heeft de gave om als het ware met zijn instrument te spreken. De portie experimentele dans die de muziek vergezelt, wordt volledig geïnspireerd door de muziek."

"In *Tijd(ver)loop* zijn ook verscheidene teksten van Augustinus verwerkt. Wat ze er juist mee van plan zijn, ik heb geen idee. Daarover wilden ze niets lossen."

Tip 4

10 december

Transcriptie/Transformatie

LUCA campus Lemmens

"Als ik nog een laatste tip mag geven, dan is dat het jaarlijkse concert van de docenten muziek van onze campus. Het concert werd *Transcriptie/Transformatie* gedoopt, wat meteen ook de invalshoek verduidelijkt."

Muziek wordt geschreven voor een specifiek aantal instrumenten of de kleur van een bepaald instrument. Als je die muziek dan door een ander instrument laat spelen, krijgt die een totaal ander cachet. Het is vergelijkbaar met iemand die opeens in een totaal andere outfit zou rondlopen dan gewoonlijk. Dat is de opdracht die we aan onze docenten hebben meegegeven."

BABYLONS LITERAIRE PRIJS VAN START MET VOORDRACHTAVOND

Het woord is niet dood

Babylons Literaire Prijs, een schrijverswedstrijd georganiseerd door de studentenkring van Taal- en Letterkunde, ging afgelopen donderdag van start met “De kunst van het woord.” Een voordrachtavond waar ieder die dat wil een gedicht of (kort) verhaal mocht komen voorlezen.

ANNINKA TRUYEN

Donderdagavond in Leuven. De meeste studenten zouden al uit macht der gewoonte spontaan richting Oude Markt beginnen wandelen, maar vanavond is anders. Boekhandel Boekarest is *the place to be* voor een avond vol proza en poëzie.

Doordat de opkomst groter is dan verwacht, is boekhandel Boekarest misschien net iets te krap. Dat zorgt echter voor een intieme en gezellige sfeer.

Wat opviel was de respectvolle stilte tijdens de voordrachten

Mede-organisator Liesa Van Dyck, die in het Interuniversitaire Literaire Prijsteam van Babylon zit, is erg blij het evenement in Boekarest te kunnen organiseren: “De boekhandel is een toplocatie, de samenwerking met de eigenaars verliep ook heel vlot. Ze hebben zelfs cava voorzien voor vanavond.”

Gezonde zenuwen

De groep schrijvers bestaat uit enthousiaste Belgische en Nederlandse studenten die een ruime variëteit aan accenten hebben (ondanks pogingen om zo goed mogelijk AN te spreken). Zelfverzekerd, welbespraakt en schijnbaar zonder de minste stress flirten ze met het publiek.

Haïke Delafontaine, één van de voordragers, relateert: “Ik was best zenuwachtig. Er zijn hier mensen met veel ervaring, die al vaker op podia voordrachten gedaan hebben. Voor mij was het de eerste keer.”

Marieke Boone is één van de meer ervaren schrijvers op het evenement, maar ook zij kon niet

FOTO Anneleen van Kuyck

ontsnappen aan een beetje stress: “Deze tekst heb ik eigenlijk pas vandaag geschreven, veel tijd om het in te oefenen had ik dus niet.”

Poëzie anno 2015

Alle klassieke thema’s binnen de literatuur komen aan bod: liefde, verlies, religie. Ondanks de voorspelbaarheid van de thema’s, is de invulling origineel. West-Vlaamse vloekwoorden, rode kool en seks met de lelijke maar betoverende “Rosita” — het is maar een kleine

greep uit de verbeelding van de schrijvers.

Ondanks de zenuwen en plankenkoorts ligt het niveau bij alle deelnemers erg hoog. Met de stijl van de

Zelfverzekerd flirten de schrijvers met het publiek

voordrachten wordt enthousiast geëxperimenteerd: zo begeleidt Staf Nys zijn poëzie met gitaarmuziek en brengen Karen Haesendonckx en Dimitri De Schutter een stukje cabaret, wat voor een aangename afwisseling zorgt tussen de monologen.

Wat opvalt, is de respectvolle stilte tijdens de voordrachten. Er is geen gefluister, gegiechel of irritant sms-geluid. Het woord is niet dood zolang het gehoord kan worden, écht gehoord, in al zijn breekbaarheid.

INTERNATIONAAL KORTFILMFESTIVAL IN LEUVEN

“Je moet je eigen springplank zijn”

Leuven is dezer dagen het epicentrum voor kortfilm liefhebbers: dé kans voor nieuw talent om zich op de kaart te zetten. “Leuven is the way to go als je afgestudeerd bent,” klinkt het onder de jonge makers.

CHARLOTTE VANDIJCK EN LORE VERSCHAKELLEN

De 21ste editie van het Internationaal Kortfilmfestival heeft ook dit jaar een uitgebreid nationaal en internationaal aanbod. In totaal staan er meer dan tweehonderd kortfilms op het programma. Een stevige opgave voor de jonge talenten om tussen al dat filmgeweld een opvallende passage te maken.

“Ieder jaar worden er massa’s kortfilms gemaakt,” vertelt de pas afgestudeerde Miwako Van Weyenberg, die geselecteerd is met haar masterproefproject *Il Faisait Noir*. Niet alleen is het een populair medium, er studeren ook veel filmmakers af,” zegt ze. “Dat maakt het des te moeilijker om er tussenuit te springen.”

“Filmscholen zijn een fijne bubbel, maar wat daarna volgt is voor vele makers een harde realiteit,” vult jonge maker Brian Windelinckx aan. Hij is al voor de tweede keer geselecteerd, deze keer met *Et di-*

manche le déluge. “Festivals zoals deze zijn plaatsen waar kansen worden gecreëerd, maar je moet er wel zelf iets van maken. Je moet je eigen springplank zijn.”

“Op festivals als deze worden kansen gecreëerd”

BRIAN WINDELINCKX, JONGE FILMMAKER

The social network

Van moordende onderlinge concurrentie lijkt echter geen sprake. Windelinckx: “Twee jaar geleden heerste er een toffe sfeer. De meerderheid was net zoals ik pas afgestudeerd en toonde hun eerste film. We waren al erg blij dat we in de selectie zaten.”

Ook Janet van den Brand, geselecteerd met *Hondsdagen*, voelt vooral kameraad-

schap binnen het festivalcircuit: “Je bouwt een band op met andere kunstenaars en ondersteunt elkaar op die manier.”

De jonge makers willen in de eerste plaats een breed netwerk uitbouwen tijdens hun passage in Leuven. “Het kortfilmfestival is belangrijk om contacten te leggen met potentiële werkgevers,” vertelt Van Weyenberg. “Persoonlijk vind ik het bovendien een goede start om met een kortfilm te beginnen en dan pas over te gaan naar een langspeelfilm.”

Artistieke uitdaging

Toch blijft het een uitdaging een beklijvende kortfilm te maken. In tegenstelling tot de langspeelfilm moet de maker binnen een kort tijdsbestek tot een knappe pointe komen. “Het is moeilijk om niet oppervlakkig te worden en clichés te vermijden,” aldus van den Brand.

“Kortfilms zijn een aantrekkelijk formaat op economisch vlak,” vertelt Windelinckx. “Het kost minder tijd en geld. Dat zorgt ervoor dat je als maker ook meer dingen kan uitproberen en minder binnen de lijntjes moet kleuren.” Ook Van Weyenberg ziet de kortfilm als een unieke

kans om te experimenteren: “Als student ben je niet afhankelijk van de beslissingen van producenten. Je kan je creativiteit de vrije loop laten.”

“Er studeren veel filmmakers af. Dat maakt het moeilijker”

MIAWAKO VAN WEYENBERG, JONGE FILMMAKER

Toch mogen kortfilms volgens de jonge maker geen synoniem worden voor louter experiment: “Het artistieke en het commerciële moeten worden gecombineerd. Dat is het mooie aan film. Het is een populaire kunstvorm waar mensen graag naartoe gaan. De beste films vertellen een commercieel verhaal, maar geven daar een eigen twist aan. De kijker moet nadenken, maar je vermijdt vervreemding.”

Het Internationaal Kortfilmfestival loopt nog tot 5 december

De Sint komt!
**DONDERDAGMIDDAG
03/12 IN ALLE ALMA'S**

Kom eten
bij Alma en
vind je
schoentje
gevuld
terug

© Vitzoog

Alma Menu

Week van 30 november tot 4 december

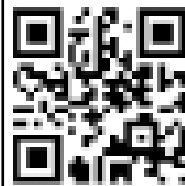
Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30 Marokkaanse omelet met couscous (V) (A1, A2, A3, GHB) €3,20 Koninginnenhapje (A1, A2, A3, GHB) €4,30 Venetiaanse kipfilet met boursintomaat en (BIO) krielaardappelen (A1) €5,50 Gemarineerde kipfilet met boursintomaat en krielaardappeltjes (A2, A3, GHB) €5,50 Hongaarse goulash met kroketten (A1, A2, A3, GHB) €6,00	Vleeskroketten met erwten en wortelen (A1, A2, A3, GHB) €3,20 Moussaka met Griekse sla en aardappelschijfjes (A1, A2, A3, GHB) €4,30 Mexicaanse steak met bieslooksaus en groentenmengeling (A1, A2, A3, GHB) (V) €5,50 Steak met peperroomsaus en witloof (A1, A2, GHB) €6,00 Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30 Koninginnenhapje (A3) €4,30	Spaghetti bolognaise (A1, A2, A3, GHB) €3,20/€4,30 Pens en met appelmoes (A1, A2, A3, GHB) €4,30 Paella (met kippenvleugel, inktvisringen en chorizo) (A1, A2, A3, GHB) €5,50 Veggies burrito met gestoofde koolrabi en wortelen (A1, A2, A3, GHB) (V) €6,00 Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30 Koninginnenhapje (A3) €4,30	Hamburger met spruiten in room (A1, A2, A3, GHB) €3,20 Koninginnenhapje (A1, A2, A3, GHB) €4,30 Vegetarische lasagne (A1, A2, A3, GHB) (V) €5,50 Ribbetjes met pikante karamelsaus (A1, A2, A3, GHB) €6,00 Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30	Vleesballetjes in tomatensaus en een slaatje (A1, A2, A3, GHB) €3,20 Vegetarisch koninginnenhapje (A1, A2, A3, GHB) (V) €4,30 Lamsburger met mosterdsaus en pastinaak (A1, A2, A3, GHB) €5,50 Heekfilet met tomatensaus, broccoli en pestopuree (A1, A2, GHB) €6,00 Koninginnenhapje (A3) €4,30

A1 = Alma 1
A3 = Alma 3A2 = Alma 2
GHB = Gasthuisberg
V = Vegetarische schotel

*One man's trash is
another man's treasure!*

*Inzameling en verkoop van tweedehands
goederen met een enorm en steeds
wisselend aanbod!*

de kringwinkel

SPIT

Ijzermolenstraat 10-12 ~ 3001 Heverlee

www.spit.be

DE GOEDKOOPSTE FUIFZAAL VAN LEUVEN

ALBATROS

Brusselsestraat 15

€ 355 per avond
€ 250 tijdens het weekend

Kringen aangesloten bij LOKO of OSR/OKER krijgen 105 euro korting.

Bij elke vierde fuif van een kring of vereniging binnen hetzelfde academiejaar is de huur van de zaal gratis. En dat geldt ook als je het vatenrecord breekt!

Reservaties en inlichtingen: 016/22.31.09 of albatros@loko.be!

Para-vent

Paravent

Letterentuin wordt beschermd stadszicht

De Stad Leuven heeft verordonneerd dat de verlepte begroeiing die de campus letteren ontsiert een beschermd stadszicht wordt. Joris Baardhater van monumentenzorg Leuven verklaart: "Het past bij Leuven. De St. Pieter is nooit afgebouwd, de Universiteitshal erodeert langzaam weg en nu blijft dus ook de Letterentuin een botanische ruïne."

Jo Torrensteek, decaan van de faculteit Letteren, deelt dit

enthousiasme. "De aanvallende opzet van de Letterentuin was om verschillende gedichten over natuur te koppelen aan die natuur. Maar in deze postmoderne tijd dringt het langzaam tot ons door dat natuur noch kunst een waarheid kan presenteren. We zien de vervallenheid van dromen en een zwelgend gevoel van spleen."

De Faculteit Letteren en de Stad Leuven trekken samen 20.000 euro uit om de tuin in

haar huidige staat te houden. Baardhater: "Er komen twee tuinmannen die af en toe een plantje moeten kapot trappen en die de bamboe niet moeten snoeien."

Torrensteek wil graag de bezoekers van de Letterentuin oproepen zich over te geven aan een gevoel van ellende zodra ze zich in de tuin begeven: "Adem de pijn in met volle teugen! Zo voel je pas dat je leeft!"(jm)

GEEL DING IN VESALIUSSTRAAT BLIJKT KUNSTWERK

Mein Freund, bedenke wohl, dein größter Freund heißt Alcohol, doch; in der Bibel steht geschrieben: Du sollst deine Freunde Lieben*

SlimmeRik

*Alle grammar - of echte nazi's mogen fouten opsturen naar veto@veto.be

Veto

's-Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016 22 44 38
Fax 016 22 01 03
e-mail: veto@veto.be
www.veto.be
www.twitter.com/veto_be

Jaargang 42 - Nummer 10
Maandag 30 november 2015

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofdredacteur:

Roderik "Bartholomeus De Turck" De Turck

Redactiesecretaris & V.U.:

Margot "Ruth Devenyns" De Boeck
's Meiersstraat 5
3000 Leuven

Redactie:

Kalina "Homer Simpson" De Blauwe, Paul-Emmanuel "AKA Polle" Demeyere, Quinten "Arnold Burms" Evens, Simon "Kanye West (burgemeester én rector)" Grymonprez, Karel "Bernard Tilleman" Peeters, Heidi "Rik (Torfs, red.) is de beste" Van Rompuy, Jasper "Margot De Boeck" Van Loy

Schrijvers:

Emma "Haiku-slammer Herman Van Rompuy" Caeyers, , Charlotte De Roo, Louise "Sinterklaas" Goegebeur, Dorien "Donald Duck Trump" Jaenen, Maarten "Wim Helsen" Langhendries, Joes "Joes Minis" Minis, Aninka "Een dichter" Truyen, Hinde "Roderik De Turck" Gurbuz, Sam "Danny Pieters" Rijnders, Nora "Bruno Tobback" Sleiderink, Mika "Martijn Stoop" Tuyarts, Lotte "Marc Erkens" Vanaeken, Lore Verschakelen, Sophia "Van Den Bulck" Van Ballaert, Evelyne "Germaine" Van Hecke, Charlotte "Benjamin Verdonck" Vandijck

Foto's voorpagina: Kalina De Blauwe, Tom Demeyer, Vincent Peeters

Fotografen:

Caroline "Louis Tobback" Coenen, Anne-Marie "De Eoos-preses" Dedene, Wendy Marijnissen, Vincent "Rector?" Peeters, Andrew Snowball, Anneleen "Een kunstenaar" van Kuyck, Anneluus Vermeersch

Tekenaars: Jeroen Baert, Pjotr "Filip Buekens" Hubin, Martijn "Omdat Mika er zo op staat: ikzelf" Stoop

Dtp:

Margot De Boeck, Roderik De Turck, Tim "Die hippie die is overleden" van Eijzeren

Eindredactie:

Thomas "Een vrouw" Cliquet, Margot De Boeck, Els Dehaen, Roderik De Turck, Paul-Emmanuel Demeyere, Quinten Evens, Karel Peeters, Jasper Van Loy, Heidi Van Rompuy

IT:

Joachim Beckers, Pieter Hiele

Publiciteit:

Alfaset cvba - alfaset@loko.be
016 22 44 38
Drukkerij:
Coldset Printing Partners (Groot-Bijgaarden)
Oplage: 9.000 exemplaren ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnement?

Wil u ook elke week Veto in de bus? Mail dan uw adres naar veto@veto.be en schrijf 11 euro over op rekeningnummer BE80 0010 9597 1977

Meedoen?

Redactievergaderingen vinden iedere vrijdag plaats om 16 uur en staan open voor iedereen. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, lay-out, volgende KU Leuven-rector) zijn welkom op het redactieadres. Lezersbrieven kunnen tot vrijdag 14 uur, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres veto@veto.be. De redactie behoudt zich het recht reacties in te korten of op het internet te publiceren.

Pieter De Crem

“Handelsrelatie met Saoedi-Arabië kan herbekeken worden”

Crembo is niet meer. De voormalig minister van Defensie vult nu zijn dagen als staatssecretaris belast met Buitenlandse Handel. Dat is de laatste weken opnieuw een hot topic. Sommige partijen stellen zich openlijk vragen over handel met het Midden-Oosten. Crembo ook.

KAREL PEETERS

Wat is de economische impact van de terreurdreiging voor België?

De Crem: «Enerzijds is er de directe, zichtbare impact. Wanneer je naar dreigingsniveau 4 gaat, heeft dat direct gevolgen voor de winkels in Brussel. Als dat een tijd duurt, heb je een vermindering van de consumptie.»

«Het langdurige gevolg hangt af van de evolutie van de dreiging. Het zou kunnen dat de prille economische groei die we hebben gekend, wordt afgetopt. Als de consumptie dan een stuk vermindert, is de vraag of die zich nog zal hernemen in de eindejaarsperiode. Maar het zal sowieso een impact hebben op psychologisch niveau.»

Voelen we nog altijd de gevolgen van de economische sancties tegen Rusland?

De Crem: «Enkele sectoren zijn toen hard geraakt. Maar dat was een heel select groepje: de land- en tuinbouwsector. Ik heb toen ook hard meegewerkt aan de zoektocht naar nieuwe afzetmarkten. Die hebben we gevonden. Daarnaast was er ook de solidariteit en de oproep aan de Belgische bevolking: eet meer appels en peren!»

«Het effect van de sancties is nu grotendeels geneutraliseerd. De sector was voldoende flexibel. Belangrijk detail: België is niet energie-afhankelijk van Rusland, waardoor we weinig van de retorsies (*de tegenmaatregelen van Rusland als reactie op de sancties, red.*) van Rusland hebben gevoeld.»

Op de knieën

De ene markt sluit, een andere gaat open. Wat is de toekomst voor handel met Iran?

De Crem: «Er is pas een diplomatieke missie geweest door Didier Reynders (*Minister van Buitenlandse zaken, red.*) en mezelf. Het betrof nog geen echte handelsmissie, maar eerder een eerste verkenning na het nucleair akkoord.»

«In Iran is er een nieuwe politieke realiteit na dat nucleair akkoord. Het akkoord is onder voorwaarden gesloten, voorwaarden die de overheid in Teheran stap voor stap moet volgen om te kunnen genieten van bepaalde opheffingen

“Ik denk dat de Benelux een bijdrage kan leveren in de G20”

FOTO Anneluus Vermeersch

van bepaalde sancties. Andere sancties blijven nog altijd bestaan.»

Vanwaar de doorbraak?

De Crem: «Iran is eigenlijk op zijn knieën gedwongen door mindere inkomsten op olie. Dit maakte een aantal noodzakelijke investeringen onmogelijk. Nu zoeken ze kapitaal en transfers in technologie, in ruil voor hoogopgeleide mensen. Belgische bedrijven hebben historisch gezien altijd goede banden gehad met Iran, zelfs in de vorige eeuw tot aan de revolutie.»

«Veel van onze bedrijven zijn daar tot op het laatste moment actief geweest. Nu hebben de Iraanse overheden nood aan kapitaal om te investeren in chemie, landbouw, communicatie, enzoverder. Iran is een markt die zeer veel potentieel heeft. Het feit dat er veel Europese landen ook handelsmissies hebben ingesteld, bewijst dat.»

“De relaties met Saoedi-Arabië zijn het resultaat van een hele geschiedenis”

In hoeverre denkt de regering na over handel met Saoedi-Arabië en de mogelijkheid dat we indirect terrorisme financieren?

De Crem: «Saoedi-Arabië is een belangrijke handelspartner voor België. Ik ben er zelf nog niet op handelsmissie geweest. Ik stel wel vast dat er nu veel te doen is om-

trent wapenleveringen, ook door partijen die tijdens de goedkeuring van diezelfde wapenleveringen in de meerderheid zaten. Dit betekent niet dat de bestaande handelsrelatie niet kan herbekeken worden in functie van gegevens die te maken hebben met mensenrechten.»

«Zoals de relaties met Iran deel uitmaken van een erfenis, zijn de relaties met Saoedi-Arabië ook het resultaat van een hele geschiedenis. Ik denk dat het nu meer te maken heeft met interne machtsverhoudingen op het Arabische schiereiland.»

«Er zijn ook nog andere landen waar mee wij relaties hebben die genoemd worden in dossiers met betrekking tot een mogelijke financiering van terrorisme. In België behoort de bevoegdheid voor wapenexport volledig tot de deelstaten. Dat is een *tough job*, een afweging te maken tussen het economisch belang en de politieke realiteit.»

Totale vernedering

Vandaag lijken sommigen terug fan van defensie. Is er een verandering in de geesten?

De Crem: «Ik heb meegeschreven aan het regeerakkoord en dat stelt dat het budget voor defensie moet stijgen. Dat was omdat iedereen wist dat er te veel bespaard was. We zijn nu een jaar verder en ik vrees dat het uitdoofscenario waar men de facto inzit, niet meer kan worden gekeerd. Tenzij men resoluut kiest voor een totaal andere aanpak, die verder gaat dan gewoon te zeggen: we verminderen met een vijfde en daarna gaan we verdubbelen.»

«Dat is onhaalbaar en ongeloofwaardig. De vraag is: waar zal men de middelen halen? Ik zie op dit moment niet dat de beslissing, die is genomen om defen-

sie op de periode van één legislatuur het budget te doen besparen, kan herroepen worden. En als ze al herroepen wordt zal dat gedeeltelijk zijn. Maar de oriëntaties en posities zijn al ingenomen en dat is een enorm spijtige zaak.»

“Ik vrees dat het uitdoofscenario voor Defensie niet meer kan gekeerd worden”

Kan het tij nog gekeerd worden?

De Crem: «Tenzij men de middelen alsnog zou vinden, zie ik geen mogelijkheid tot verandering. Maar men mag ook niet de illusie koesteren dat, zelfs wanneer men minder zou investeren, er niet eens een moment zal zijn wanneer men lid van de NAVO wenst te blijven de NAVO een factuur stuurt en België een storting moet doen om lid te mógen blijven.»

«Wat is het beste? Zelf investeren of gedwongen worden tot een soort storting om aan het minimum te voldoen? Dat laatste zou een totale vernedering zijn.»

U heeft al meermaals een lans gebroken voor de Benelux als lid van de G20. Vanwaar dat idee?

De Crem: «Ik heb dat al een paar keer geopperd. Dat is geen nieuw idee. Ik eis het vaderschap daar niet van op. Als ik zie hoe groot de economische relevantie is van de Benelux op wereldniveau, als ik zie dat we veel performanter zijn dan veel economieën in de G20 vandaag, waarom zouden we dan geen lid kunnen worden van die groep? Ik denk dat we daar ook zeker een bijdrage kunnen leveren.»